

DARBININKAS

Vol. LXVI, Nr. 15
Balandžio - April 10, 1981

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Itempta Lenkijos būklė vėl kiek atslūgo. Nepriklausomai darbininkų unijai pasiekus kai kurių laimėjimų pasitarimuose su vyriausybe, unija žadėta vi suotini streiką atšaukti. Vyriausybė sutiko netrukdyti veikti nepriklausomai ūkininkų unijai, nors ji oficialiai dar ir nepripažinta; sudaryti komisiją disidentų reikalams svarstyti, pažadėjo nubausti Bydgoszcz įvykių kaltininkus ir sudaryti bendrą organą atsiirandantioms krizėms pašalinti.

Nuo Britanijos Darbo partijos atskilę 4 buvę ministrai — Roy Jenkins, dr. David Owen, William Rodgers ir William Shirley oficialiai sudarė Socialdemokratų partiją, kurią remia nuo Darbo partijos atskilę 14 parlamento atstovų. Naujoji partija pritarė Europos bendrajai rinkai ir Atlanto sąjungai.

Lenkijos komunistų partijos centro komitetas aštriai kritikavo partijos politbiuro narius, kad jie neruošė susitikimų su fabriku darbininkais ir laukė, kad visokių skundus iškeltų nepriklausoma darbininkų unija.

Argentinios prezidento 3 m. terminui buvo prisaikdintas buv. armijos viršininkas gen. Roberto Eduardo Viola. Peronistai ir radikalai uždraudė savo nariams priimti vyriausybės paskyrimus.

Islamo valstybės pasiuntė į Iraką ir Iraną Palestinos išlaisvinimo organizacijos vado Yasir Arafat vadovaujamą delegaciją kariaujančiom šalim tautakinti.

V. Vokietijos kancleris Helmut Schmidt pareiškė, kad bet kuri pagalba Lenkijai bus tuoj nutraukta, jei išorinės ar vidinės jėgos įsikištų į jos reikalus.

Tailando armijos generolai nuvertė gen. Prem Tinsulanonda vyriausybę ir sudarė revoliucijos komitetą. Esą kelios politinės partijos knisėsi po valstybės pamatus.

Popiežius Jonas Paulius II pakvietė R. katalikų, Rytų stačiatikių ir protestantų religijų atstovus į biržely Vatikane įvyksiantį susirinkimą krikščionybės susiskaldymui svarstyti.

Madrido saugumo ir bendradarbiavimo peržiūros konferencijoj Jugoslavija pasiūliusi užbaigiamoj dokumento tekstą, kuris Vakarų valstybėm yra nepriimtinas dėl nepakankamo išryškimo žmogaus teisių ir informacijos reikalų.

JAV numato pasiūlyti kai kurių pataisų J. T. priimtam planui dėl Namibijos nepriklausomybės. Pageidaujama, kad pagrindiniai krašto įstatymai būtų priimti prieš konstitucinio parlamento rinkimus.

Egipto prez. Anwar el-Sadat pareiškė, kad Egiptas parduoda Irakui jo gaminamus šaudmenis, nes praeity Irakas yra padėjęs Egiptui.

P. Korejos parlamento rinkimus laimėjo dabartinio prezidento Chun Doo Hwan vadovaujama Demokratinio teisingumo partija.

Sovietų komunistų partijos organas Pravda apkaltino JAV, kad jos dėl beatodairinio ginklavimosi ir kišimosi į kitų valstybių reikalus visai nekreipia dėmesio į prez. Brežnevo raginimus pradėti pasitarimus įtampai pašalinti.

Pakistano prez. Mohammad Zia ul-Haq pašalino aukščiausio teismo pirmininką ir 8 vyr. teisėjus už tai, kad jie nesutiko prisiekti potvarkiui, kad prezidentas turįs teisę pakeisti konstituciją.

KRATOS IR TARDYMAI Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 45

1980 m. rugsėjo 1 d. į Vilniaus saugumą pas tard. Gavėną tardymui buvo iškviesta kybartietė Teresė Petrikenė. Ją kaltino, jog pirmojo tardymo metu davusi neteisingus parodymus, už ką gali būti teisiamą. Tardytojas Gavėnas siekė, kad Petrikenė paneigtų ankstesnius parodymus ir sakytų taip, kaip jis norįs, o pirmojo tardymo protokolą žadėjo sudegtinti. Tardytojas įrodinėjo, kad Navickaitė pasakiusi visą tiesą, tik dabar Petrikenė meluojanti. Tardymas truko 6 valandas.

Sekandį dieną tardymas vėl vyko ta pačia tema. Vėl gąsdino akistata su Navickaitė. Kadangi Petrikenė davusi melagingus liudijimus, Gavėno nuomone, akistatos nebuvo. Apie 16 val. Petrikenė paleido. Antrą dieną be tardytojo Gavėno tardė dar du saugumiečiai.

1980 m. rugpjūčio 12 d. tardytojas Jucys su grupe milicininkų ir saugumiečių atvyko į gyd. Julijos Kuodytės butą (Kauņas, Donelaičio 36). Nerađė jos namuose, Jucys padarė pas visus to namo gyventojus kratą, kai tuo tarpu kratos orderis buvo išrašytas tik J. Kuodytės vardu.

Iš Aldonos Nominatytės paimita: 14 fotografijų, 4 juostelės rašomajai mašinėlei, knygos — „Eucharistiškas pašnekesys“, „Naktinė adoracija“ — 4 egz., „Naktinė adoracija namuose“, Dudko „Apie mūsų viltį“, Dudko „Pasikalbėjimai“, „Vienuoliškojo gyvenimo problemos Lietuvoje“ ir kt.

Padaryta krata ir Nijolės Cicėnaitės rankinuke ir iš ten paimitos 8 fotografijos ir kt.

Genutės Bružaitės kambarėje rasta ir paimita: 8 fotonuotraukos, adresai, 12 ženkliukų, 21 magnetofono kasetė, pažymėjimas, išduotas Bružaitei, 10 magnetofono juostų, sąsiuvinys, 1 fotonegatyvas; knygos — „Mano kelias į kunigystę ir patirtį išgyvenimai per 5 metus kunigaujant“, „Ar Šv. Raštas teisingas?“ — 4 egz. ir kt.

1980 m. rugpjūčio 13 d. KGB darbuotojai padarė kratą vilnietės Irenos Stumbrytės bute (Žirmūnų 52-31). Kratai vadovavo LTSR Prokuratūros ypatingai svarbių bylų tardytojas A. Jucys ir V. Zedelis. Kvietiniai — Regina Naiduk ir Galina Marcinkevičiūtė. Tardytojams padėjo dar 4 pareigūnai. Krata užtruko 3 valandas. Jos metu paimita: dvi gipsinės atliejos (Vytautas

Didysis ir Lietuvos žemėlapis), 7 magnetofono kasetės, knygos: „Gyvenimo problemos sprendimas“, „Dabarties sutemose“, Dudko „O našam upovani“, „Ižymiųjų Lietuvos tautos veikėjų pasaulėžiūra“, „Psichiatrės patarimai“, „Značienėje Vladimira Solovjova“; leidiniai „Tiesos kelias“, 3 užrašų knygutės, Vi suotinė žmogaus teisių deklaracija, Jadvygos Stanelytės darbo sutartis ir darbo pažymėjimas, fotografijos, paveiksliukai ir kt.

Kratos metu į Stumbrytės butą atėjo Bronė Vazgelevičiūtė. Ją pamatęs saugumiečiai labai nudžiugo ir, išsikvietę daugiau pagalbininkų, nuvažiavo iškratyti ir B. Vazgelevičiūtės buto (Dzeržinskio 160-292). Krata darė 9 saugumiečiai, kuriuos metu paimta daug religinių knygų, japoniškas mažo formato magnetofonas, rašomoji mašinėlė, kalkės, popierius, apie 30 magnetofono įrašytų kasečių ir viena užsienietiška neįrašyta kasetė. Įdomi detalė: kada kratos metu pas Bronę Vazgelevičiūtę rado Elenos Šuliauskaitės dokumentus, iškilo klausimas, kaip jie čia pateko. Vazgelevičiūtė paaiškino, kad ji čia gyvenanti, nors prisiregistravusi kitur. Kai kurie saugumiečiai pradėjo abejoti, o vienas užtikrino, kad tikrai čia gyvenanti, nes anksčiau jos laišakai ėję į Mildos. gatvę, o dabar einą šiuo adresu. (Reiškia, laišakai yra tikrinami!).

B. Vazgelevičiūtė kratos protokolo nepasirašė. Saugumiečiai susigrobė, nepalikę jokio kratos protokolo nuorašo, viską išsi-vežė.

1980 m. rugpjūčio 20 d. į Kauņas m. KGB skyrių buvo iškviesta Kybartų klebono kun. S. Tamkevičiaus šeimininkė Ona Dranginytė. Tardytojas Rainys klausinėjo, kas paskatino po kratos, balandžio 17 d. parašyti LTSR Prokuratūrai protestą. Tardomoji paaiškino, kad kreiptis į prokuratūrą paskatino saugumiečių savivaliavimas, nes kratos metu jos paimtus daiktus saugumiečiai surašė į kun. S. Tamkevičiaus kratos protokolą. Tardytojas Rainys suktas klausimais norėjo išgauti, kad O. Dranginytė pripažintų, jog iš jos paimtieji daiktai knygos, leidiniai — buvę ne jos, o klebono. Tardymas užtruko 2 valandas. Po tardymo protokolu Ona Dranginytė nepasirašė.

Tardytojas Gavėnas per visą apklausos laiką buvo grubus, ypač buvo nervingas po pietų. Tardymo metu Mačenskaitė reikalavo, kad čekistai grąžintų kratos metu paimtus jos asmeninius pinigus, — viso apie 500 rub.

P pinigai nebuvo grąžinti. Tardytojas tvirtino, būk tai tie pinigai esą ne Mačenskaitės.

1980 m. rugpjūčio 20 d. į Kauņas m. KGB skyrių buvo iškviesta suimtosios Onos Vitkauskaitės sesuo Bronė Vitkauskaitė. Tardytojas Rainys klausinėjo, kur O. Vitkauskaitė mokėsi, dirbo, kur važinėdavo; ar neduodavo skaityti „LKB Kronikos“, su kuo susitikinėdavo ir kt. Saugumietis grasino, kad Ona Vitkauskaitė už savo nusikaltimą — „LKB Kronikos“ dauginimą — gausianti 12 metų.

Po tardymo Bronė Vitkauskaitė darbavietėje (Kauno m. Tub. dispensaris) buvo primygtinai prašoma, kad parašytų pareiškimą ir išeitų iš darbo. Pasirodo, jog šito reikalavo saugumiečiai.

1980 m. rugpjūčio 29 d. Kybartų bažnyčios vargoninkė Genovaitė Mačenskaitė buvo tardoma Vilniaus KGB komitete. Tardymas užtruko visą dieną. Tardytojas Gavėnas klausė, ar Mačenskaitė pažįstanti suimtają Navickaitę. Tardomoji pasisakė ją pažįstanti. Tada tardytojas teiravosi, iš kur Mačenskaitė gausi kratos metu pas ją rastą „LKB Kroniką“ Nr. 42. Vargonininkė paaiškino, kad minėtą numerį radusi bažnyčios priėngyje ant katafalio. Tardytojas Gavėnas kalbėjo, kad suimtoji Navickaitė yra sakiusi, jog ji davusi Mačenskaitėi „LKB Kronikos“ 42 numerį. Be šio numerio, ji dar atnešusi Mačenskaitėi 4 egz. 42-jo „LKB Kronikos“ numerio. Be to, ji prašiusi jį perduoti kun. S. Tamkevičiui. Mačenskaitė šį tvirtinimą paneigė.

Baigiantis tardymui, akistatai buvo atvesta suimtoji Genovaitė Navickaitė, kuri iš tikrųjų sakė palikusi vieną „LKB Kronikos“ numerį pas Mačenskaitę (tikriausiai ji šitaip teigdama norėjo visą kaltę prisiimti sau — Red. Pastaba). Mačenskaitė ir šiuo atveju tvirtino, kad minėtą Kronikos numerį gavusi ne iš Navickaitės, bet radusi bažnyčioje ant katafalio. Akistatos protokolo nepasirašė abi tardomosios. Navickaitė, pasinaudodama akistata, pareiškė, kad ji nepasirašinėjanti nė vieno kvotos protokolo.

Tardytojas Gavėnas per visą apklausos laiką buvo grubus, ypač buvo nervingas po pietų.

Tardymo metu Mačenskaitė reikalavo, kad čekistai grąžintų kratos metu paimtus jos asmeninius pinigus, — viso apie 500 rub.

P pinigai nebuvo grąžinti. Tardytojas tvirtino, būk tai tie pinigai esą ne Mačenskaitės.

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— 1980 pabaigoje „Vagos“ leidykla Vilniuje išleido stambią knygą — „Tarybinė lietuvių literatūros kritika 1940-1956“. Ją sudarė žinomi literatūros kritikai — Juozas Stepšys, Jaratė Sprindytė ir Elena Baliulytė. Redaktorium pasirašė Vytautas Galinis. Pratarmėje pasisakoma, kad knygos tikslas esą parodyti lietuvių kritikos „persiorientavimą į marksistinę-lenininę estetikos ir socialistinio realizmo pozicijas“.

Įvadiniame straipsnyje redaktorius V. Galinis mėgina sintetiškai apžvelgti marksistinę lietuvių literatūros kritikos raidą. Jis atvirai prisipažįsta, kad marksistinės kritikos pradžia buvusi labai sunki. Kritika kišosi į gyvą kūrų procesą, skelbė nurodymus ir reikalavimus, dažnai labai subjektyvius, siaurai šališkus ir nepakankamai subrandintus. Aktyviausi marksistinės kritikos atstovai buvo P. Cvirka (ypač agresybus ir įžulus), J. Šimkus, V. Drazdauskas, A. Liepsnonis, A. Venclova, K. Korsakas, J. Baltušis, B. Pranskus, V. Žilionis, J. Būtenas, A. Zukauskas. Kritikai akiai klausė dogmatinių komunistų partijos nurodymų. Net dviejuose rašytojų susirinkimuose (1945 ir 1946) tebuvo svarstomi partijos reikalavimai literatūrai. Literatūriniais autoritetais tapo komunistų vadai K. Preikšas, A. Sniečkus. V. Galinis atvirai pripažįsta, kad bolševikų okupacijos pradžioje kritikos straipsniai pasižymėjo kategoriškumu, beapeliaciniais tvirtinimais, pamokymais, geležinėmis formulėmis. Autorius neslepia, kad tai buvo kūrų dusinimas.

Knyga suskirstyta į tris dalis. Pirmoji dalis apima tik 1940-1941 metus. Tada nedaug naujų knygų tebuvo išleista, ir marksistinė kritika negalėjo pilnai pasireikšti. Būdinga, kad buvo paminektas visas literatūrinis palikimas (V. Drazdausko straipsnis). Bet greitai susigriebta, kad tame palikime esama ir „pažangiųjų“ rašytojų kūrinii. Dėl to į V. Drazdausko straipsnį viešai „Tiesos“ laikraštyje reagoavo P. Cvirka, L. Gira, K. Korsakas ir J. Šimkus. Šioje knygos dalyje yra įdomiausi rašytojų pasisakymai dėl okupantų primestos santvarkos ir prievartinės ideologijos. V. Mykolaitis-Putinas atvirai pasakė, kad raudonoji armija užbaigė mūsų tautos vieną gyvenimo epochą ir pradėjo naują epochą ir kad poeto sieloje kilusios priešingybės nėra lengvai nugalimos. S. Nėris naiviai džiaugėsi, kad socializmo nušviestame viešelyje pažangai ir kūrybai nebūsią ribų. A. Venclova džiaugėsi, kad likviduojama išnaudotojų klasė ir kad literatūroje suskambanti džiaugsmo gaida, kad liaudies rašytojams parodžiusi visišką pasitikėjimą. Panašiai džiaugėsi ir J. Baltušis. Prie nelabai garbingų prisikirtini J. Paukštelio, S. Čiurlionienės, A. Miškinio, Butkų Juzės pasisakymai. Tikrai bjauriais žodžiais prabilo K. Binakis: „išgelbėk mus, raudonoji armija!... niekur savi menininkai ir rašytojai per 20 metų nebuvo tiek ujami ir šuns vietoj laikomi kaip pas mus“... Gal vienus neprotingai prabilti paskatino okupantų baimė, o kitus naivus tikėjimas komunizmo idėjomis?...

Antroji knygos dalis apima 1941-1945 metus. Tai karo metai, kada pabėgė į Rusiją kairieji lietuvių rašytojai buvo įtraukti į sovietinio patriotizmo propagandą, į agitaciją kovoti su vokiečiais. Tuo metu nebuvo nei tikros grožinės literatūros, nei objektyvesnės kritikos. Ir A. Venclova, ir P. Cvirka ir K. Korsakas rašė agitacinius straipsnelius, kurstė neapykantą ir kerštą vokiečiams. Net Maironis ir K. Donelaitis, net tautkūnis Vydūnas padaromi rašytojai, kurstantiems neapykantą ir kerštą vokiečiams. Maironį A. Venclova vadina ne tautos atgimimo dainiumi, tik liaudies poetu. Būdinga, kad tuose agita-

ciniuose rašiniuose neslepiamai iškyla sovietinės ideologijos bruožas neapykanta ir kerštas. Kas nesiderina su sovietine ideologija ir praktika, to reikią nekęsti, tam reikią keršyti. Turint tai prieš akis, darosi suprantamas ir okupuotos Lietuvos teismų žiaurumas rezistentams. Teismai sovietinėje santvarkoje yra ne teisės ir teisingumo, bet neapykantos ir keršto institucijos.

Tris ketvirtadalius knygos užima Trečioji dalis — 1945-1956 metai. To laikotarpio kritikos vertinime V. Gužasukas atvirai pasako, kaip žiauriai tuometinės kritikos buvo dusinama literatūros kūryba. Literatūrą komunistų partija įsakė laikyti kovos priemone už socialistinę santvarką. Žiaurios reikalavimus rašytojams ypač skelbė P. Cvirka ir J. Šimkus. Apžvalgos autorius pripažįsta, kad ne vienas rašytojas buvo kaltinamas atitrūkimu nuo tarybinės tikrovės. Dogmatine „pagalio“ kritika buvo suniekinti tokie kūriniai, kaip K. Borutos „Baltaragio malūnas“, B. Sruogos „Dievų miškas“, P. Vaičiūno poezijos „Rinktinė“, A. Gričiaus „Laiko dvasia“, net E. Mieželaičio eil. rinkinys „Tėviškės vėjas“, K. Korsako kritikos knyga „Literatūra ir kritika“. Įsigalėjo tikrovės lakavimas, bekonfliktiško teorija: komunistas tegalėjo būti tik idealus personažas, be ydų ir be klaidų, prieštaringumas tegalėjo būti tik tarp gero ir dar geresnio. Tie reikalavimai ypač buvo ryškūs 1950-1952. Tie žiaurieji „asmenybės kulto“ (Stalino siautėjimo) laikai be atodairos dusino literatūros kūrybą. Ta knyga gal tik tuo ir įdomi ir reikšminga, kad atvirai iškelia ano metu žiaurios partinius reikalavimus literatūrai. Toje knygos dalyje duodama ir gana apšėiai recenzijų, kuriose ir atsispindi tie nežmoniški reikalavimai. Ši knyga sugrauna komunistų tvirtinimą, kad tarybinė santvarka sudaro palankiausias sąlygas kūrybai.

— Pavergtos Lietuvos spaudoje rašoma, kad numatyta išleisti 16 lietuvių tautosakos tomų. Prieš kiek laiko buvo išleistos socialinės ir revoliucinės dainos. 1980 pabaigoje išleistas „Vaikų dainų“ tomas. Dainų tekstus parengė P. Jokimaitienė, melodijas — Z. Puteikienė. Į tomą sudėta tūkstantis dainų. Prie pagrindinės dainos pridėti ir gausūs variantai. Kai kurių dainų yra net po 36, 25, 24, 22 variantus. Tomo sudarytojos parašė ir plačius kiekvienos dainos komentarus. Dainos suskirstytos į tris rūšis: dainos suaugusių dainuojamos vaikams (visokios lopšinės), suaugusių sukurtos dainos, bet dainuojamos vaikų ir trečia rūšis — pačių vaikų kuriamos dainelės (gyvulių pamėgdžiojimai, žaidimų išsiskaičiavimai)... Daugelio dainų tekstai duodami tarmiškai (dzūkų, žemaičių, aukštaičių tarmėmis). Tas tūkstantis vaikiškų dainų su variantais atrinktas iš 12 tūkstančių Tautosakos archyve esančių užrašytų vaikiškų dainų.

Pr.N.

LB PREMIJA PASKIRTA KAZIUI BRADŪNUI

Pirmoji Lietuvių Bendruomenės (JAV LB Kultūros Tarybos) premija balandžio 5 paskirta poetui Kaziiui Bradūnui už eilėraščių rinkinį „Užeigoje prie Vilniaus vieškelio“. Rinkinys buvo atsiųstas rankrašty. Vertinimo komisiją sudarė: dr. Rimvydas Šilbajoris — pirmininkas, dr. Danguolė Tamulionytė — sekretorė, Balys Gaidžiūnas, Viktoras Mariūnas, Vytautas Volertas — nariai.

Šios 3000 dolerių premijos mecenatas yra JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdyba. Premija bus įteikta gegužės 17 Clevelande premijų šventės metu.

N.Y. tautinių šokių ansamblis Tryptinis šoka Kultūros Židinio scenoje Lietuvos nepriklausomybės šventės proga vasario 15. Nuotr. L. Tamošaičio

VYSKUPAS VIZITUOJA ŠV. KAZIMIERO PARAPIJĄ PATERSONE

A. MASIONIS

3

Po parapijos tarybos ir parapijiečių susitikimo su vyskupu klebonijoje buvo argentiniečių šeimininkų parengta vakarinė vakšpui, jo palydovam ir parapijos kunigam. Šio vakarinio dar dalyvavo ir kai kurie parapijos tarybos nariai su žmonomis.

Svenčiame šv. Kazimiero šventę

Kitą dieną, sekmadienį, buvo švenčiama šv. Kazimiero šventė. Kaip jau buvo minėta, visose sekmadienio mišiose dalyvavo daug daugiau žmonių negu paprastais sekmadieniais. Nors visi planavo ateiti į pagrindines tos dienos koncelebracines mišias 12 val., bet kad kitose mišiose neatrodytų bažnyčioj tuščia, daug parapijiečių sekmadienį dalyvavo dviejuose ir net visose

Savaitės įvykiai

Sirijos prez. Hafez al-Assad pareiškė leisiąs Palestinos išlaisvinimo organizacijos partizanams iš Sirijos teritorijos puldinėti Izraelį.

JAV nutarė parduoti ginklą Marokui tokiom pat sąlygom, kaip ir kitom draugingom valstybim. Prez. Carter už pagalbą reikalavo padaryti pažangos santykiuose su Alžiru sprendžiant vakarinės Saharos reikalus.

Izraelio okupaciniai organai uždraudė okupuoto vakarinio Jordano kranto arabam vykdyti savivaldybinius rinkimus.

JAV senatas vieningai priėmė rezoliuciją, pareiškiančią, kad JAV neliksiančios indiferentiškos išoriniam įsikišimui į Lenkijos reikalus ar jėgos panaudojimui prieš jos žmones.

Sovietinio teismo 1980 nuteistas už priešsovietinę propagandą estų kovotojas už laisvę chemijos prof. Juri Kuk mirė apie Murmanską esančioj darbo stovykloj. Prieš 4 mėn. jis buvo paskelbęs bado streiką.

Izraelio min. kabinetas patvirtino planą sujungti kanalu Viduržemio ir Negyvają jūras.

Valst. departamentas suspendavo užsienio pagalbos teikimą Nikaragvai už tai, kad ji dar teikia Salvadorui politinę paramą ir apmoko partizanus.

Ginkluoti teroristai pagrobė Indonezijos keleivinį lėktuvą su 57 keleiviais ir nuskraidino jį į Tailandą. Tailando vyriausybei sutikus, Indonezijos saugumo daliniai puolė lėktuvą, teroristus nušovė ir išlaisvino keleivius.

Honduro keleivinis lėktuvus su 87 keleiviais buvo teroristų nuskraidintas į Nikaragvą, reikalaujant, kad Honduras paleistų ten laikomus 16 Salvadoro kairiųjų. Honduras prašymą patenkino, ir keleiviai buvo paleisti.

10.000 pietvakarių Afrikos vaikų yra mokomi Angolos stovyklose nekęsti Amerikos ir indoktrinuojami komunistų priimtais metodais.

Tėv. Vytauto Zakaro, OFM, įžadus Kennebunkporte kovo 25 priima lietuvių pranciškonų provincijolas Tėv. Paulius Baltakis. Šalia jo buvęs provincijolas Tėv. Jurgis Gailiūsis.

trejose mišiose. Keletas moterų atėjo pasipuošusios tautiškais drabužiais. Jos nešė ir auką prie altoriaus ir patraukė fotografų dėmesį. Beje, į lietuviškas mišias 10:30 buvo atėjęs ir miesto burmistras su savo vaikais.

12 val. mišių vyriausias koncelebrantas buvo pats vyskupas Frank Rodimer, jo padėjėjas buvo parapijos administratorius kun. V. Palubinskas ir klebonas emeritas kun. J. Kinta. Kiti koncelebrantai buvo: vyskupijos kancleris H. K. Tillyer, vyskupijos liturginių reikalų vedėjas kun. Fr. Duffy, monsinjoras J. Morris, emeritas klebonas kun. V. Dabušis ir kun. Mullins iš New Yorko.

Vyskupas, per visas mišias sakdamas pamokslus, pirmiausia pakomentavo dienos mišių skaitymus ir evangeliją, o paskui visur paminėjo mūsų tautos šventąjį ir parapijos globėją šv. Kazimierą, išskeldamas jo apsisprendimą atsakyti ir turtų, ir garbės, ir valdžios ir visokių kitokių jam prieinamų malonumų ir pasukti savo gyvenimą šventumo kryptimi. Vyskupas paminėjo, kad šv. Kazimieras mėgo Lietuvą ir mirė savo žemėje. Priminė taip pat, kad 1984 sueis 500 metų nuo jo mirties ir kad tas jubiliejus bus švenčiamas ne tik lietuvių, bet ir visos Katalikų Bažnyčios. Šia proga vyskupas prisiminė ir Vilniaus universitetą, atšventusį 400 metų sukaktuves, kaip seniausią universitetą visoj Rytų Europoj, bent dviem šimtais metų senesnį už Maskvos universitetą.

Čia tenka pastebėti, kad vyskupas buvo labai patenkintas žmonių nuostabiu dalyvavimu pamaldose, visų giedojimu. Nors parapija ir neturi savo choro, bet dainos ir giesmės mėgėjai, geresnius balsus turį parapijiečiai, susirenka aukštai prie vargonų ir, vargonininkėi Eleonorai Vaičiūtytei-Williams vadovaujant, gražiai pagieda, o prie jų prisijungia ir visa bažnyčia. Matyt, kad tos negirdėtos lietuviškos melodijos, kaip ir negausūs tautiški drabužiai ir visa pakili nuotaika padarė vyskupui nemažą įspūdį, kad jis po lietuviškų mišių pasakė kun. V. Dabušii: "Man buvo nepaprastas malonumas stebėti iš presbiterijos visą pamaldų eigą. Nieko panašaus kitur nesu matęs. Viskas labai patiko."

Verta stabtelėti ir prie poros smulkmenų. Prieš savo pamokslą lietuviams vyskupas visus gražiai lietuviškai pasveikino su "Garbė Jėzui Kristui" (ne taip kaip čia amerikiečių bažnyčiose paprastai pasako "Labą dieną" net mišių išėję laikyti). Paskui dar pasakė porą sakinių lietuviškai. Be to, prieš eidamas dalinti komunjios, jis mane, tos dienos lektorių, paklausė, kaip būtų lietuviškai "Body of Christ", ir paskui kiekvienam, įteikdamas komunjiją, ar tai jis būtų suprantaš ar nesuprantaš lietuviškai (buvo į lietuvių mišias

atėjusių ir nelietuvių, pavz., miesto burmistras), jis sakė "Kristaus Kūnas".

Kadangi tai buvo kanoniškoji vizitacija, reikėtų pastebėti, kad ir vyskupo kancleris ir liturginių reikalų vedėjas per visas mišias stovėjo netoli bažnyčios durų, stebėjo visas pamaldas, besimeldžiančius žmones, klausėsi atsakinėjimų, giedojimo, pasikeisdami tarp savęs vienu kitu sakiniu. Po kelių dienų liturginių reikalų vedėjas atsiuntė parapijos administratoriui gražų padėkos laišką ir pasitenkinimą, kad visos pamaldos vizitacijos metu buvo taip gražiai pravestos.

Tuoju po paskutinių mišių parapijos salėje buvo banketas, į kurį susirinko 120 žmonių. Čia jau nebuvo jokių kalbų, jokių sveikinimų, išskyrus vyskupo trumpą atsisveikinimo žodį. Buvo išgertas tostas už vyskupą, sugiedota lietuviškai "Ilgiausių metų". Vyskupas atsisveikindamas pasidžiaugė gražiai besitvarkančia parapija, pagirdamas, kad tiek daug susirinko į banketą iš palyginti nedidelės parapijos, pastebėdamas, kad šiais laikais net didesnėse parapijose nelengva į tokius subvėmus surinkti 120 žmonių, padėkojo administratoriui už gražų priėmimą, pagirdamas jį už gerą parapijos administravimą, o parapijiečiam už nuoširdų dalyvavimą visose pamaldose. Išskubėjęs vyskupui ir jo palydovam į Passaic General Hospital laikyti 3:30 val. mišių personalui ir ligoniam, parapijiečiai dar kokią valandą vaišinosi ir dalinosi dienos įspūdžiais.

Baigiamosios pastabos ir išvados

Šis vizitacijos aprašymas išėjo gana ilgas, su kai kuriomis detalėmis. Tai buvo padaryta ne dėl to, kad šv. Kazimiero parapija Paterone, N.J., būtų ku nors ypatingesnė ar pranašesnė už kitas parapijas ir verta tokio išskirtinio dėmesio, priešingai, tai buvo padaryta kaip tik dėl to, kad yra ir daugiau tokių mažų ir vis mažėjančių lietuviškų parapijų, kurių dėmesys buvo norima atkreipti į tai, kad ir jos jau iš anksto pagalvotų ir apie savo panašią padėtį ir apie tokią padėty panašios vizitacijos galimybę.

Ne tik vizitacijos metu, bet ir šiaip jau mūsų parapijose, ypač mažose, daug kas stebima ir daug ko ieškoma. Išbuvęs parapijos taryboj apie dešimt metų, esu gerai susipažinęs su klebono periodiška iš vyskupo kanclerijos gaunamomis anketomis apie parapijos padėtį. Tos anketos susideda iš kokių 10 lapų brošiūros su daugybe įvairiausių klausimų ne tik apie parapijiečių skaičių, organizacijas ir jų veiklą, bet ir kokio tie parapijiečiai amžiaus, susikirstant juos grupėmis pagal įvairius amžiaus tarpus, kokios parapijiečių pajamos pagal dirbančių grupes, koks pajėgumas parapijai išsilai-kyti parapijiečių skaičiumi ir finansiška, kiek buvo tais metais

ar tam tikrame laikotarpyje krikštų, pirmos komunijos vaikų, sutvirtinimų, vedybų, kiek išdalinama komunijų, kiek mirimų.

Daugely mažų parapijų padėtis atrodo gana liūdna. Bet argi jau tikrai nieko negalima padaryti? Kad galima, parodė šv. Kazimiero parapija aprašytos vizitacijos metu: visose pamaldose dalyvavo daug daugiau lietuvių negu jų ateina į savas lietuviškas pamaldas. Reikia tad juos sutelkti, suorganizuoti ir prie parapijos išlaikyti. Reikėtų grąžinti į parapijas ir tas jaunas šeimas, kurių vaikai ir jie patys "turi" dalyvauti kitose parapijose, turinčias savas mokyklas. Gal lietuvių klebonai galėtų tokiom šeimom palengvinti lietuviškos parapijos išlaikymo našat, kad tik jie prisilaikytų prie lietuvių. Gal būtų galima juos atleisti nuo duoklių rinkliavose arba pasitenkinti minimumu, ką jie gali duoti. Šv. Kazimiero parapijos Paterone administratorius, tuo reikalu užkalbintas, išsireiškė: Nereikia mum jokių jų aukų, tegu tik jie ateina su savo vaikais į mūsų bažnyčią. Ypač lengva sugrįžti į savą lietuvišką parapiją tiem, kurių vaikai jau išaugo iš pradžių mokyklos amžiaus, ir kuriem jau "nereikia" eiti į tą bažnyčią, kur jų vaikai privalėjo eiti.

Tikėkimės, kad LB, paskelbusi lietuviškos parapijos metus, nurodys daugiau būdų ir priemonių, kaip lietuviškas parapijas atgaivinti, kaip pagyvinti jų veiklą ir gyvastingumą, kad kiek galima ilgiau nereikėtų mum ieškoti parapijiečių svetimųjų tarpe, bet išsiverstumėm su savaisiais. Ir visą laiką turim neišleisti sau iš galvos tos minties, kad gamta tuštumos nemėgsta. Tokia jau yra gyvenimo aksioma. Kai tik kur atsiranda tuštuma, tuoj pat ji užpildoma kuo kitu. Turim taip pat atsiminti, kad lietuviškos parapijos yra buvusios ir dar tebėra lietuviškumo tvirtovės. Tik pagalvokime, kas atsitiktų, jei šiandien imtų ir visos parapijos užsidarytų. Užtat parapijų išlaikymas nėra vienu kunigų darbas, bet mūsų visų, ypač dabar, kai pasauliečiai yra gavę Bažnyčioje ne tik daugybei teisių, bet ir pareigų. Savu laiku suprato lietuviškų parapijų reikšmę net dr. J. Šliupas ir artimai bendradarbiavo su kun. Burba, parapijas steigiant.

Taiigi ateityje nekaltinkim nei klebonų nei vyskupų, nes parapijų gyvastingumas ir jų ateitis yra niekieno kito, tik mūsų pačių rankose.

FILMAS APIE DAIL. KĘSTUTĮ ZAPKŲ

Filmininkas Jerry Gambone padarė filmą apie dail. Kęstutį Zapką — "With Paint on Canvas". Filmą gamino net ketveri metai. Pats Jerry Gambone filmavo, suredagavo. Jis yra tikrasis šio filmo kūrėjas. Filmą išleido American Federation of the Arts Film Program. Tarptautiniame 16-tame filmų festivalyje, kuris buvo Chicagoje, filmas gavo pirmą premiją.

Iškeliama filmo estetinė vertė, skoningai, neperdėtai parodomas pats dailininkas ir jo tapybos būdas. Dail. K. Zapkus tapo labai didelio formato paveikslus, kuriuose yra daugybė pasikartojančių dalių. Tas pasikartojimas ir suteikia paveikslui nuostabią radiaciją.

Recenzentai, rašę apie šį filmą, priminė, kad čia pavaizduotas Lietuvoje gimęs amerikietis dailininkas, pagarsėjęs savo paveikslais. Filme daug muzikos, nes pats K. Zapkus mėgsta muziką ir groja smuiku. Ir tai parodyta filme. Maloniai skamba ir K. Zapkaus ir Gambone įkalbėjimai.

Filmas vasario ir kovo mėnesiais buvo rodytas Moderniojo Meno muziejuje New Yorke. Bus rodomas Hirshorn muziejuje, Smithsonian Institute Washington. Nuo birželio 27 iki rugsėjo 6 filmas bus rodomas Carnegie Institute Pittsburghje, kur tuo metu vyks K. Zapkaus tapybos ir piešinių paroda.

RAYMOND KIVITA, lietuvių kilmės nekilnojamo turto prekybininkas, dirba su Century 21 Friendly Realty, 63 West Merrick Rd., Valley Stream, N.Y. 11580. Tel. 516 825-6511. Pasigrožėkit Long Island gamta. Visi modernūs patogumai. Aptarnaujama Valley Stream, Lyndbrook, Malverne, Franklin Square, Woodhaven, Richmond Hill, Queens.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northport, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Geles įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamas garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pletūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA — Rašomos mašinelės jv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, jv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

Rezidencinės ir Komercinės Nuosavybės
Apartmentai • Kondominijai • Nuomavimas

FLORIDA REAL ESTATE **Angelė E. Karnienė**
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

LORENCE CONTRACTING CO., INC.

Antanas ir Edvardas Lorence atlieka įvairiausių namų įrengimo, patobulinimo ir pataisymo darbus. Įrengiamos modernios Hollywood stiliaus virtuvės, vonios kambariai, atliekami staliaus darbai, namas aplojamas aliuminijaus plokštėmis, taisomi stogai, atliekami dažymo darbai, įdedami aliuminijaus langai, atliekamas šildymas ir kiti kanalizacijos įrengimai, įrengiamas rūšys, sutarkami cemento darbai ir kt. klotkle patarnavimai. Adresas: 84-52 86th Ave., Woodhaven, N.Y., 11421. Telefonas 212 849-2731 arba 441-2489. Kalbama angliškai, lenkiškai ir ukrainietiška.

NEW JERSEY, NEW YORK — Lietuvos Atsiminimai, šeštad. WEVD 8-9 val. vak. 97.9 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSU VIENINTELE VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS JONAS
1933 + 1976

KELIONĖS Į LIETUVĄ — 1981

kovo 25 — balandžio 3 — \$977
balandžio 15-24 — \$977
gegužės 2-11 — \$1,019
gegužės 7-16 — \$1,019
gegužės 13-22 — \$1,079
gegužės 13-28 — \$1,136
gegužės 21-30 — \$1,108
birželio 4-13 — \$1,148
birželio 18-27 — \$1,148

liepos 6-17 — \$1,068
liepos 20-29 — \$1,112
rugpjūčio 3-14 — \$1,068
rugpjūčio 3-12 — \$1,112
rugs. 19 — rugs. 3 — \$1,382
rugsėjo 3-12 — \$1,148
rugsėjo 17-26 — \$1,059
rugs. 24 — spalio 3 — \$1,059
spalio 8-17 — \$1,019

Kainos yra iš New Yorko ir Bostono. Iš kitų miestų yra pridėtinis mokestis. Visose kelionėse praleidžiama 5 naktys Vilniuje, 2 ar 3 naktys Maskvoj, kai kurios dar Varšuvoj, Frankfurtė ar Helsinky. Kainos gali keistis, keičiantis skridimų kainom.

Taip pat patarnaujama įsigyjant bet kokiom kelionėm bilietus, keliaujant lėktuvais, laivais, traukiniais, autobusais. Užsakomi viešbučiai. Išnuomojamos mašinos.

VYTTIS TRAVEL
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
Tel. 212 769-3300

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y., 11207Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351

Publication No. ISSN 0011-6637

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 cents

Eina nuo 1915 m. 1951 m. sujunge AMERIKA, LDS organa DARBININKA ir LIET. ZINIAS • Prenumerata metams \$13.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuozūra • Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Į šokių šventę

Kai Chicagoje vyksta didžiosios tautinių šokių šventės, tai iš rytinio pakraščio kartais sunku nuvažiuoti. Kartais sunku ir pačius šokėjus pasiūsti.

Šiemet sugalvota surengti mažą tautinių šokių šventę, pritaikytą šiam rytiniam pakraščiu. Labai sveikintinas sumanymas. Tegu tai virsta tradicija, nes jaunimas nori pasireikšti, o čia geriausia proga išjudinti visą rytinio pakraščio jaunimą. Raginkime važiuoti ne tik šokėjus, bet ir šiaip jaunimą, kad jie pamatytų, kokia spalvinga ir didelė yra lietuviškoji šventė, sutelkusi tiek žmonių. Jau pats dalyvavimas pakelia visų nuotaikas, stiprina lietuviškumą ir nuteikia dirbti Lietuvai.

Iš viso dalyvauja 8 tautinių šokių sambūriai ir 5 liuanistinės mokyklos. Iš Bostono atvyksta tautinių šokių sambūris su savo vadovais — Ona Ivaškienė ir Gediminu Ivaška (Onos sūnus). Ona Ivaškienė yra bene vyriausia šokių mokytoja ir propaguotoja čia Amerikoje. Ji jau 1939 metais su savo šokėjų grupe dalyvavo pasaulinėje parodoje New Yorke.

Iš Brocktono atvyksta Sūkurys su vadovu Vytautu Bruzgiu. Dalyvauja ir pats Hartfordas Tai Berželis su savo vadove Dalia Dzikienė. Ji vadovaus ir visai šventei. Iš New Yorke pasikelia šaunusis ansamblis Trypinis su ilgamete tautinių šokių mokytoja Jadvyga Matulienė. Čia pat jungiasi ir New Jersey grupė — Liepsna su vadove Rūta Mickūniene. Iš Philadelphia vyksta Aušrinė su vadovu Eimučiu Radžium. Iš Baltimorės keliauja Kalvelis su vadovu Daina Buivyte ir Ryčiu Grybausku. Atvyksta iš Rochesterio Lazdynas su vadove Jadvyga Reginiene.

Suvažiuos ir šios liuanistinės mokyklos: Vinco Kudirkos mokykla iš Elizabetho su vadove Aušra Tursaitė; Maironio li-

uanistinė mokykla iš New Yorko su vadovu Raimundu Baisiu; Philadelphiaus Vinco Krėvės mokyklos grupė Aušrinėlė su vadove Aušra Bagdonavičiūte; Washingtono mokyklos grupė Suktinis su vadove Daina Penkiūnaitė; Worcesterio mokyklos grupė Žaibas su vadove Nijole Pranckevičiene ir Irena Markevičiene.

Ypač puiku, kad turės progos pasirodyti liuanistinės mokyklos. Iš jų juk ateis vėliau šokėjai į visus tautinių šokių vienetus.

Tokios tautinių šokių šventės galėtų išjudinti ir sutelkti daugiau jaunimo į šokėjų eiles. Gal tai bus paskatas ateičiai — kuo daugiau jaunimo sutelkti į šokių vienetus, kad tos rajoninės šventės būtų įspūdingos.

Visos kelionės surištos su išlaidom. Tiesa, jos nebus tokios didelės kaip keliaujant į Chicago, bet vistiek reikės samdyti autobusus. Tad padėkime bent dabar nukeliauti mūsų šokių vienetam į tą šventę. Padėkime savo auka. Daug kur veikia įvairūs klubai ir turi sutelkę lėšų. Paaukokime savo šokėjams. Prie šokėjų pridėkime ir šiaip jaunimo, kad gegužės 31 kuo daugiau suvažiuotų į Hartfordą.

Pasikvieskime ir amerikiečius, kurie domisi tautiniais šokiais, pasikvieskime ir vieną kitą valdžios žmogų, tegu pamato, kas mes esame ir kiek mūsų daug.

Dalyvaukime visi, kas tik galime. Važiukime privačiom mašinom, autobusais, traukiniais, kad Hartfordas tą dieną būtų ištais lietuviškas.

Šį savaitgalį su Hartfordo vaidintojų grupe atvyksta Alfonsas Dzikas, rengimo komiteto pirmininkas. Jis pardavinės Kultūros Židinyje bilietus. Tad jau dabar įsigykime šventės bilietus sau ir savo draugam.

Jau praėjo 1947 metai, kaip Golgotos kalne Jeruzalėje, smarkiai sumuštas, išjuoktas, ant kryžiaus 3 valandas kentėjęs nežmoniškas kančias, mirė Jėzus Kristus. Nuėmus nuo kryžiaus, Jo kūnas pagal anų laikų žydų papročius buvo pridengtas drobule iš viršaus ir apačios ir palaidotas turtingo izraelito Juozapo iš Aramatėjos kape.

Trečią dieną Kristui prisikėlus iš numirusių, ant drobulės liko jo kūno žymės. Audringų šimtmečių eigoj drobulė keliavo po pasaulį, ir buvo daromos jos kopijos bei imitacijos. Dėl tos priežasties įvairiais laikotarpiais kartais vykdavo aštrios diskusijos, kuri iš tų drobulių yra autentiška ir kokiū būdu atsirado Kristaus paveikslas.

Į šios problemos sprendimą vėlesniais laikais įsijungė ir mokslininkai, panaudodami šių laikų moderniausių techniką bei instrumentaciją. Savo tyrimuose pamažu jie atidengė nuostabių dalykų.

Philadelphiaus ateitininkų pakviestas, dr. Antanas Juzaitis Šv. Andriejaus parapijos salėj šia tema skaitė akademiškai parengtą paskaitą, kur viskas paremta moksliniais daviniais. Paskaitoj ir buvo gvildinama Kristaus kape drobulės istorija, kas iki šiol mokslininkų padaryta jos tikrumi nustatyti.

Paskaitos ilgokoj įžangoj, naudodamas skaidres, prelegentas parodė Kristaus laikų Jeruzalę ir apylinkes. Nuostabiai gražiu būdu aiškino įvykius, pradėdamas

KRISTAUS KAPO DROBULĖ
NAUJAUSIŲ TYRINĖJIMŲ ŠVIESOJ

Viduramžių apgavystė ar autentiškas paveikslas

BRONIUS VAŠKAITIS

Verbų sekmadienio Kristaus triumfališku įžengimu į Jeruzalę ir baigiant Jo prisikėlimu iš numirusių.

Drobulės kelionė

Paskaitininkas pastebėjo, kad beveik dviejų tūkstančių metų bėgyje yra laikotarpiai, kada istorikam sunku nustatyti drobulės buvimo vietas. Manoma, kad Kristui prisikėlus iš numirusių, jį pateko į apaštalų rankas. Jie gi, bijodami, kad persekiotojai nesunaikintų, tą drobulę slėpė. Spėjama, kad ji po Išganytojo mirties netrukus buvo perkelta į Edesą, esančią dabartinėje Turkijoje. 544 šį miestą nusiaubė potvynis, ir drobulė buvo atrasta įmūryta pastato sienoj.

Įvykį neva stebuklą, ir ji pradėta garbinti. Garsas apie drobulės stebuklingumą pasiekė Bizantiją ir jos imperatorius 944, pasiuntęs armiją, ją atgabeno į Konstantinopolį. 1204, siaučiant ketvirtajam Kryžiaus karui, Konstantinopolis buvo užimtas priešų, ir drobulės buvimo vieta kuriam laikui nežinoma. Istorikai mano, kad buvo pagrobta riterių, vadinamų Templars.

1356 drobulė pasirodė Prancūzijoje. Riteris Charny prieš miršį drobulę globoti pavedė sūnui Geoffrey, kuris ją išstato Lirey bažnyčioj. Bažnyčia priklausė Troyes vyskupui d'Arcis. Drobulė buvo išstatyta viešam garbinimui.

Vyskupas, sužinojęs kas dedasi Lirey bažnyčioj, labai pasipiktino. Jo manymu, drobulė esanti tikra apgavystė. Tuoj uždraudė jos garbinimą. Riteris vyskupo įsakymą ignoravo. Prasidėjo ginčai. Į juos įsikišo karalius, popiežius Klemensas, ir pagaliau bylą 1390 laimėjo vyskupas d'Arcis.

Riteris drobulę pasiėmė ir pavedė globoti žmonai Margaritai. Bažnyčios dignitoriai persigalvojo ir preikalavo drobulę grąžinti Lirey bažnyčiai. Margarita nesutiko. Vėl prasidėjo teismai. Margaritą ekskunikavo, bet ji drobulės negrąžino.

1453 metais ji drobulę perleido už dvi piliis Savoj dinastijos kunigaikščiui, gyvenusiam Chambery, Prancūzijoje. Šis drobulę laikė zakristijoj, vadinamoj Santa Chapelle. 1522 kopyčioj įvyko gaisras, ir ne daug betruko, kad drobulė būtų sunaikinta. Du pranciškonai, kunigaikščio durininkas ir kalvis išlaužė pastato duris ir atrado jau

betirpstančią sidabrinę dėžę, kurioj buvo laikoma drobulė. Ją apliejo vandeniu ir ištraukė iš gaisro. Skysto sidabro lašai drobulę sužalojo aštuoniose vietose. Be to, ji gavo gerokai vandens. Laimė, mažai buvo paliesęs Kristaus kūno žymės. Šventos Kiliaros vienuolės, kiek galėdamos, drobulę sutaisė.

Kilus Prancūzijoj karui, ji vėl klajojo po įvairius kraštus. Vienok atrodė, kad ir audringuose laikotarpiuose ji jau neišslydo iš Savoj dinastijos valdovų rankų. Vėliau ši dinastija pasireiškė ir Italijoj.

1578 metais kunigaikštis Emanuelis drobulę perkėlė į Turino miestą Italijoj. Čia ji po ilgų pavojingų klajojimų surado ramią, saugią vietą. Ten drobulė ir dabar yra.

Fotografinė drobulės analizė

Paskaitininkas pastebėjo, kad pirmoji drobulės nuotrauka padaryta 1898 Italijos fotografo mėgėjo Secondo Pia su gana primityviu aparatu. Labai nustebta, nes negatyve paprasta akimi buvo galima matyti daugiau detalių negu drobė.

Nežiūrint didelio entuziazmo, kurį sukėlė Pia nuotrauka, žymus ano meto prancūzų mokslininkas Chevalier pradėjo raustis po dokumentus ir, remdamasis daugiausia vysk. d'Arcis teigimais bei pop. Klemenso tų teiginių parėmimais, autoritetingai paskelbė, kad drobulės paveikslas yra nupieštas ir kad pati drobulė esanti apgavystė. 1901 Chevalier už tą darbą buvo apdovanotas aukso medaliu ir iš Prancūzų Akademijos gavo pagyrimą. Tuo būdu buvo labai suniekinta drobulės vertė.

Paul Vignon tyrimai

Tuo pačiu laiku Sorbonos laboratorijose darbavosi jaunas biologas Paul Vignon, kuris drauge buvo ir geras tapytojas. Jis Paryžiuje susipažino su Delage, agnostiku, žymiu Sorbonos profesoriumi, kuris, būdamas nepatenkintas Chevalier įrodinėjimais, įtaigojo jaunąjį biologą patyrinėti drobulės autentiškumą. Vignon, ją pastudijavęs, bandė paveikslą nutapyti dažais. Tačiau išdžiūvus ir pradėjus dro-

(nukelta į 4 psl.)

Philadelphiaus LB Vinco Krėvės liuanistinės mokyklos mokiniai, paruošti mokytojos Aušros Bagdonavičiūtės, atlieka vėliavos maršą Lietuvos nepriklausomybės minijime Philadelphiaus. Nuotr. Aušros Bagdonavičiūtės

ŽMOGUS — JUDANTI KRYŽKELĖ

KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI

Antanas Rubšys
Manhattan College

64

Kaspijos jūra —
druskos ežeras

Prie Kaspijos jūros susitinka du žemynai: Azija ir Europa. Ji yra didžiausias pasaulyje uždarytas sūrus vandens ežeras (372, 000 kvadratinų kilometrų). Sovietų Sąjunga ir Iranas dalinasi Kaspijos jūra. Jos paviršius yra 28 metrai žemiau jūros lygio, o Irano pakraštėje ji yra labai gili — 980 metrų; šiaurinėje pusėje, kuri priklauso Sovietų Sąjungai, kur kas seklesnė — vidutiniškai tik 5 metrų gylio.

Stiebiuosi ant pirštų galų, norėdamas pamatyti šiaurės vakaruose Kaukazo kalnus. Veltui. Jie dar per daug toli. Iki Sovietų Sąjungos sienos nuo Bandar-i-Pahlevi dar yra 150 km. Elburso kalnai dunkso miglėle palei pajūrį pietryčiuose.

Kaspijos jūrą maitina dvi upės iš pietų, Irano, pusės: Sefid ir Haraz; o iš šiaurės, Sovietų Sąjungos, pusės — net penkios: Ural, Emba, Kura, Terek ir galingoji Volga. Volga įpila į Kas-

pijos jūrą daugiau negu 75% jos vandens. Rebeka pastebi, kad Irano šiaurinis kaimynas yra labai savanaudiškas. Sovietų Sąjunga, kurdama Volgos ežerus ir statydama užtvankas, naikina Kaspijos jūrą. Be to, Sovietų Sąjunga, didindama rytinėje jūros pusėje, Kara-Bogaz-Gol įlankoje, druskos pramonę, pagreitina vandens išgaravimą. Nėra ko kalbėti, skundžiasi Rebeka, apie juodųjų ikrų pramonę. Sako, mums Kaspijos pajūris yra pramogos vieta, o tuo tarpu mūsų kaimynams — naftos pramonės įmonės. Sovietų Sąjunga beatodairiškai teršia Kaspijos jūrą. Net ikrus valgiui naudoti darosi perdėm pavojinga dėl taršos.

Sveikinu ryto saulę
Kaspijos bangose

Kelionėje su didesne grupe per kraštą, kuriame tiek daug senų ir naujų įžymybių, trūksta vieno dalyko — laiko. Norisi sustoti, pabuvoti, pasisvečiuoti. Tačiau šelmiškasis dabar nelie-

džia spoksoti. Tik atsukba ir nuskuba, neleidamas sustoti.

Pakylu iš lovos su aušra. Šviesos kambaryje nėra, — išjungta nakčiai. Tačiau jau pakankamai šviesu. Apgraužimais pasirodė pabuvoti Kaspijos vandenyse. Pajūris tuščias. Šiaurvakariuose ryto žaros dar nebijo tolimų miestelių pašvaistės, o Bandar-i-Pahlevi žvejai išskuba žvejonei.

Bėginėju kietu pajūriu. Pirmą praga pabėginėti kelionės metu. Palengvėle aušra išryškina Elburso kalnus pietryčiuose. Aušros žaroje jie nuogi ir be miglės skarelės. Jokio vėjuko. Tik Kaspija nesiliauja šnarėjusi. Ryto metą ji lyg seklesnė — paplūdimys platesnis. Bangelės atšnara iš šiaurės tiesiai į paplū-

dimį. Motelio link grįžtu plaukdamas. Saulė nudažo Kaspiją tamsiu melsvumu.

Paplūdimy gausu mažučių kriauklių. Kriauklė, sako graikai, pridėta prie ausies, padeda išgirsti jūros šnaresio prasmę. Pasiimu vieną Kaspijos jūrai prisiminti.

Atgal į Teheraną

Rebeka šį rytą neskuba nei mūsų neskubina. Po pusryčių su keptais kiaušiniiais ir bulvių skeltėmis Rebeka, eidama nuo stalo prie stalo, primena, kad šiandien grįžtame į Teheraną. Keliausime, sako, palei Kaspiją iki Čalūs miestelio, o po to lipsime per Elburso kalnus. Kelionė turi tik 500 km!

Čalūs: Iš svetingo kiemo palei Kaspiją. Nuotr. Antano Rubšio

Palei Kaspiją

Važiuojame pačiu pajūriu. Jis yra turtingas kurortais ir žemės ūkiu. Pajūrio lyguma iki Rud-i-Sar, 50 km į rytus nuo Bandar-i-Pahlevi, plati. Pravažiuojus Rud-i-Sar, ji ima siaurėti. Dešinėje staiga išdygsta Elburso kalnų keteros.

Rebeka buvo pažadėjusi, kad sustosime paplūdimyje prie Ramsar kurorto. Mat, ten esanti viena iš gražiausių vietų su patogių paplūdimiu. Pats šachas Muhammad Reza čia turįs iškilią vasarvietę. Privažiuojus prie Ramsar, eismo policija nukreipia mūsų autobusą į kelią, kuris aplenkia miestą. "Kodėl?" šaukiame Rebekai. Ir ji nežino. Sustabdžiusi autobusą, grįžta prie policijos užtvaros pasiteirauti. Pasirodo, kad šachas atostogauja savo vasarvietėje ir šiandien ruošiasi vykti į paplūdimį.

Staigmena Čalūs mieste

Čalūs yra paskutinis miestelis Kaspijos pajūryje pakeliui į Teheraną. Nuvažiuota draugiau negu pusė kelio. Iš čia mums reikia sukti pietų linkui ir kirsti Elburso kalnus.

Autobusui artėjant į Čalūs, Rebeka gyvai kalbasi su vienu iš kelionės bendrų. Pokalbis neįprastai gyvas. Grįžusi į savo gėdės sėdynę, paima mikrofoną ir praneša, kad Čalūs mieste sustosime pas Harry F., vieno kelionės bendro, pažįstamus. Jų vila esanti prie pat jūros. Be to, ir arbatinės netoli.

Harry F. studentė yra ištėkėjusi už turtingo iranietio, kuris turi iškilią vietą Irano naftos pramonėje. Rebeka be didelio vargo suranda kelią į pajūrio sode slypinčią vilą. Prie vartų pasitinka ginkluotas kareivis. Plačiai atvertomis akimis žiūri į autobusą. Rodos, kad nori šaukti, jog kelias į pajūrį, ana, už kitos gatvės kampo... Rebeka aiškina si su juo persiškai. O po to sako mums šelmiškai: "Atvežiau šeiminkės gimines!" Prie kareivio plačių akių prisijungia šypsny. Tačiau vidun vis vien neleidžia. Grįžta savo būdelėn ir susiriša su vila. Po minutės eina prie vartų ir atkelia barjerą. Tuo tarpu sode ima loti šunys, ir pasigirsta linksmi moters ir vaikų balsai.

Harry F. iš autobuso išskuba pirmasis. Smagu būti liudininku, kai susitinka seniai vienas kitą matę asmenys. Moteris jau pusamžė, vaikai paugėję. Jų trys su dviem nematytoms veislės šunims. Harry F. sveikinasi su sena pažįstama. Vaikai staiga nebetenka drąsos, ramina šunis, juos prie savęs laikydami. Susipažįstame. Esame kviečiami į vilą ir naudotis pajūriu. Šeiminkė apgailestauja, kad vyras ne namie — šiuo metu turįs būti audiencijoje pas šachą Ramsar vasaros rūmuose.

(Bus daugiau)

KELIONĖS SU STEPŲ ZOBARSKU

Paskaita, skaityta Vaidžanto Kultūros Klubu vakare Kultūros Židinyje vasario 14, pagerbiant rašytoją Stepą Zobarską jo 70 metų sukakties proga. Antraštėles sudėjo redakcija.

ST. SANTVARAS

(Tęsa iš praeito numerio)

LE XXXV tome mūsų apkalbamo rašytojo kūryba taip aptariama: "Zobarsko novelėse dažnai sutinkamas kaimo žmogus, savo siela glaudžiai suaugęs su gamta, veikias pagal jam būdingą mąstymo kreivę, painesnėse situacijose kartais net sukeliąs skaitytojo šiltą šypseną. Aplamai savo kūryboje autorius stengiasi įžvelgti į savo personažų vidinę gelmę, jų veiksmus paremti psichologiniu pagrindu ir išsaugoti jų logišką slinktį į atomazgą. Novelių konstrukcija tvirta ir kalba spalvinga.

Jaunimui skirtuose kūriniuose Zobarskas puikiai pažįsta jaunolio ir vaiko pasaulį, ypač vaiko vaizduotės plotus ir išsiskojimus, žodžiu ir vaizdu sugeba jauną skaitytoją įvesti į gyvulių ir žmonių gyvenimą ir pageidaujama nuteikti. Jo lietuviškosios gamtos vaikai ar sužmoginti gyviai bei jų nuotykiškai yra sukurti, žvelgiant pro jaunas akis į realias ar fantastingas pasakų dienas. Visa tai autorių iškelia į pačių geriausių ir produktyviausių mūsų jaunimo literatūros kūrėjų gretas". (Enciklopedinio straipsnio autorius — poetas Ant. Gustaitis).

Vertimai

Kad šio aptarimo žodžiai nenuskambėtų kaip nepagrįsti pagyrimai, čia tuoj reikia pridurti štai ką: viena kita Stepo Zobarsko novelė, skirta jaunimui ar suaugusiems, išversta į anglų

kalbą, jau yra patekusi į amerikiečių antologijas. Atseit, jo kūrybiniai darbai yra geri ne tik mūsų, bet ir mūsų kaimynam.

Rūpestis, kurio saulėleidžio ir nūdien dar negalima įžvelgti, yra mūsų grožinės literatūros vertimai į svetimas kalbas. Jau turim kuo pasirodyti, gal ir nustebinti, tik reikia susirasti draugų, reikia žmonių, kurie nuoširdžiai į mūsų dailių žodžių įsi- jaustų ir sugebėtų jį į vieną ar kitą kalbą išversti. Kiekviena to pobūdžio knyga yra lietuvių tautos gyvastingumo, savaimingumo ir kūrybingumo liudytas, nešanti Lietuvos vardą į kitas šalis. Ta problema rūpinosi organizacijos, rūpinosi ir atskiri asmenys, bet įklimpę ratai iš vietos beveik nejudėjo. Atrodo, kad mūsų dienų pasauly susiliepsnojo egoizmas ir savanau- diškumas, o gal susitelkė ir to- kios jėgos, kurios sąmoningai stato barikadas, kad pavergtų tautų grožinės literatūros mer- dėtą uždaramą ir dvasios jėgas nuodijantiame kalėjimo kieme.

Suorganizavo leidyklą

Patydom, pagal savo būdą ir į- protį — be būgny dundėjimo! — Steps Zobarskas New Yorke su- organizavo Manyland Books lei- dyklą, susirado draugų ir vertėjų, darban įjungė dukterį Nijolę, pats triūsė ir dirbo, pradėjo spausdinti ir leisti knygas anglų kalba. Kai kurie jo leidiniai, pvz., lietuvių rašytojų novelės, jau su- silaukė kelių laidų, išgirdo ang- liškai kalbančiam pasauli ir tikrai gražių atsiliepimų. Vadi- nasi, toj srity, kur mažai ką te-

galėjo nuveikti organizuoti bū- riai, vienas žmogus pajėgė į- veikti ne vieną reikšmingą už- mojų, supilti regimą krūvą aukso grūdų.

Į talką visų labui

Mano išmanymu, jeigu sava visuomenė ir įvairūs jos veiks- niai būtų buvę akylesni ir jaut- resni, jeigu jie leidybines Zo- barsko pastangas būtų stipres- niam rankom parėmę, tai jis, be jokių abejonų, būtų galėjęs dar daugiau nuveikti. Tiesa, neteko man būti Zobarsko leidyklos už- kulysiu, nepažįstu jo rūpesčių ir vargų, jo medžiaginių išteklių, tik spėju, kad ir to "gero" jam nestinga. Jeigu iš tikro taip yra, tai ir dabar dar nevēlu stoti jam į talką. Ir ne Zobarsko labui, o mūsų visų, mūsų kultūros labui.

Tikrovė jau netokia vargana

Kai dar vieną kartą paraginom Stepą atvykti į Bostoną ir pakal- bėti apie Manyland Books lei- dyklą ir jos planus bei dar- bus, jis trumpai atsakė: "... aš nesu joks paskaitininkas. Antra, kalbėti apie poros knygelių iš- leidimą anglų kalba yra per men- kas daiktas. Kiekvienas tai gali padaryti. Ir tai nėra kažkoks lai- mėjimas. Jūsų pačių tarpe yra žmonių, kurie tokius dalykus gali padaryti žymiai geriau už mane."

Deja, šioj vietoj Steps Zo- barskas nugarino ir prieštaravi- mą liūną! Tikrovė jau ir andai nebuvo tokia vargana, kokią jis savo laiške pavaizdavo. Ir turbūt savaime suprantama, kad ne kiekvienas gali tokius darbus į- teikti, nes jie yra pakankamai sudėtingi. Anaipol nėra menki daiktai ir tie jo leidiniai anglų kalba. Bet gal už tą drovumą ir kuklumą, už tą savo darbų ir nusiteikimų nesuderinimą, už tą vieno žmogaus nesavanaudiš- ką žygį mes dabar Zobarską svei- kinam ir gerbiam.

Kituose darbuose

Steps Zobarskas reiškėsi ne tik kaip rašytojas ir leidėjas, jį matėm ir kitų darbų talkose. Kurį laiką nepriklausomoj Lie- tuvoj jis dirbo "Šviesos kelių" redakcijoje, istisą dešimtmetį buvo Lietuvos Raudonojo Kry- žiaus direktorius jaunimo reika- lam, redagavo jaunimui skiriamą "Žiburėlių", praturtino žurnalo turinį, išgrąžino jo išorę, poka- rio Vokietijoje (o vėliau ir šioj marių pūsėj) buvo išrinktas į Lietuvos Rašytojų Draugijos val- dybą, Amerikoj redagavo "Eg- lutę" ir "Gabią", su Jonu Ais- mėmis suredagavo literatūros me- raštį "Gabią", ruošė minėtas mūsų grožinės literatūros anto- logijas anglų kalba. Be to, tarp- tautinėse Raudonojo Kryžiaus konferencijose atstovavo Lietu-

Antanas J. Radzevich, kairėj, Lietuvos vyčių 100 kuopos pirmininkas, įteikia Lietuvos vėliavą Amsterdamo burmistrui Villa. Burmistro dešinėj jo žmona Ann, o dešinėj Genė Gobis, kuopos vicepirmininkė ir visuomeninių reikalų vadovė. Lietuvos vėliava prie Amsterdamo rotušės plevėsavos vasario 16. Nuotr. Cindy Livingston

LIETUVOS VYČIŲ METINĖ VEIKLA

1980-81 Lietuvos vyčių Vidu- rinio Atlanto apygarda ypatingai pasižymėjo gausia veikla. Apy- gardą sudaro šios kuopos: Phila- delphijos, New Yorko, Newar- ko, Brooklyno, Forest City, Eli- zabeth, Paterson, Bayonne, Scranton, Kearny, Amsterdam, Great Neck, Maspeth, Linden, Syracuse, Washington, D.C., Pittston, St. Clair, Harrisburg ir St. Petersburg. Pirmininkauja Larry Janonis.

Apygardos valdyba per metus susirenka 10 kartų aptarti įvai-

vai, ten susipažino D. Britani- jos atstovą Gielgudą, žinomo ak- toriaus John Gielgudo broli, dar nepamiršusį, kad jis yra lietuvių kilmės.

Pagalba draugam

Jei neklystu, tą pažinčių dė- ka Steps Zobarskas su šeima į Amerikos krantą išlipo 1947 va- sario 18, taigi pora metų anks- čiau negu mūsų dauguma. Čia jis likusiom kolegom Europoje tuoj pradėjo organizuoti įvairio- pą pagalbą — pats siuntė ir su- rado tautiečių, kurie mus rėmė maisto ir drabužių siuntiniais. Netrukus ėmė rūpintis mūsų ke- lionėm į šį kontinentą, ieškojo mum affidavitų davėjų. Stepo laiška iš Amerikos yra kupini tų rūpesčių, atspindi jo veiklos sėkmes ir nesėkmes — jam duotus pažadus ir tų pažadų nete- sėjimą, nedalios supratimą ir šaltą jos ignoravimą. Visi ži- nom, kokie "malontūs" yra šito- kie akių kaitinimai. Betgi tai liu- diaja Zobarsko žmogišką taurumą, jautrią ir bičiulišką širdį.

Kiti apie jį

Be abejo, visi pastebėjo, kad čia kalbama lyg ir abstrak- čiai, beveik neminimos datos, neišvardijami Steps Zobarsko veikalai, jo redaguoti ar versti kūriniai.

(Bus daugiau)

TARĖSI LB IR UKRAINIEČIŲ ATSTOVAI

A. Gureckas, JAV LB atstov- vas, kovo 18 susitiko pasitarimui su John Basarab, naujai paskirtu Ukrainiečių kongreso komiteto Amerikoj atstovu ir Ukrainiečių informacijos centro direktorium Washington. Abu atstovai pasi- keitė informacijom apie JAV LB-nę ir Ukrainiečių kongreso komitetą ir jų veiklą. Daugiausia pokalbio laiko buvo paskirta Lenkijos įvykiams. Ukrainiečiai remia lenkų darbininkų teisių sąjūdį ir lenkų tautos kovą už laisvės sferos Lenkijoje praplė- timą. Tačiau buvo išreikštas JAV LB-ės ir ukrainiečių susirūpi- mas, kad Lenkijos laisvėjimas neatgaivintų lenkų senų im- perialistinių užmačių. Yra žino- ma, kad Amerikos lenkų organi- zacijų vadovybėse yra galvojama apie atnaujinimą akcijos anu- liuoti Jaltos susitarimus. Vienas tų susitarimų nustatė dabartinę Lenkijos rytinę sieną pagal Cur- zono liniją. Jaltos susitarimų anuliavimas panaikintų tos sienos pripažinimą ir grąžintų

JAV pripažinimą demarkacijos linijai ir 1921-1939 Lenkijos ryt- nės sienai, kuri buvo padali- nus Ukrainą ir Gudiją tarp Len- kijos ir Sovietų Sąjungos. Ba- sarab pareiškė, kad ukrainiečiai niekad nesutiks su bet kokiais bandymais Ukrainą vėl padali- ni, o Gureckas jį užtikrino, kad JAV LB-nę griežtai prišinsis vi- siem pasiūlymam, kurie Vilnių pripažintų Lenkijai.

Buvo sutarta ateityje dar glau- džiau bendradarbiauti ir derinti JAV LB-ės ir Ukrainiečių kong- reso komiteto žygius visais lie- tuviams ir ukrainiečiams rūpimais klausimais.

LB

antrajai "Vyčių mugei", kuri įvyks balandžio 26 Atsimainymo parapijoj, Maspethe.

Pagal resolucija, kuri buvo pravesta per suvažiavimą spalio mėnesį, kiekvieną apygardos kuopa "adoptuos" vieną parapiją Lietuvoj ir dirbs jos naudai: specialiomis maldomis, susipa- žįstam su jos istorija, medžiagi- ne pagalba ir k. Elena Šaulytė 103 kuopos Philadelphijoj narė, yra šio projekto iniciatorė ir va- dovė.

Birželio mėn. susirinki- muose bus išrinkti delegatai į metinį seimą, kuris įvyks rug- piučio 19-23 Scrantone. Po sei- mo planuojame vadovybės sei- minarą Putname ar kurioj kitoj lietuviškoj vietovėj.

Adelė Dauzickas
Apygardos visuomeninių
ryšių pirmininkė

KUOPŲ VEIKLA

— 50 kuopa New Haven, Conn., kuriai sėkmingai vado- vauja Jurgis Kisielius, įrašė 50-tą narį: Leitenantą Mike Jezukevi- čių, kuris dabartiniu laiku tar- nauja Dėdės Samo kariuome- nėj Japonijoj.

Kuopa pradėjo leisti žurnaliu- ką "Raktas", kurio jau antras nu- meries pasirodė. Jame aprašyta kuopos veikla, to mėnesio Lie- tuvos istorijos įvykiai bei įvai- rios kitos žinios.

— 100 kuopa, Amsterdam, New York, yra viena iš veik- liausių mūsų apygardoj. Vi- suomeninių reikalų vedėja Ge- nė Gobis praneša, kad gražiai paminėtos Lietuvos Nepriklau- somybės ir šv. Kazimiero šven- tės. Vasario 14, šv. Kazimiero bažnyčioj mišias aukojo kun. Ro- bert K. Baltch. Po mišių buvo banketas su programa, kuria rū- pinosi 100 vyčių kuopa. Daly- vavo 125 su viršum svečių. Kal- bėjo kongresmanas Samuel S. Stratton. Žadėjo ir toliau dirbti Lietuvos labui. 1978 jam buvo suteiktas "Lietuvos Bičiulio" pažymys.

Kovo 1 kuopa atšventė šv. Kazimiero šventę. Po mišių, kurias aukojo kun. Robert K. Baltch, pietūs buvo Holiday Inn. Trys nariai gavo pirmus laips- nius ir keturi — antrus. Kun. Baltch, kuopos dvasios vadas, vadovavo laipsnių įteikimui. Tarp sveikintųjų buvo kongres- manas Samuel S. Stratton, kuris pranešė, kad dalyvavo kongreso minėjime švenčiant Lietuvos nepriklausomybės 63 metų su- kaktį.

D.B.

KRISTAUS KAPO DROBULĖ

(atkelta iš 3 psl.)

bulę lankstyti, dažai ėmė trupėti. Pakaitinus, dažuose esąs pig- mentas pakeitė spalvą. Jam da- bar buvo aišku, kad drobulėj esąs paveikslas nėra menininko darbas.

Jis bandė paveikslą gauti kon- taktiniu būdu. Spalvotu skysčiu išteptą manekeną jis pridengė drobule iš viršaus ir iš apačios. Tačiau smuokras pastebėjo, kad nosis ir smakras neleidžia dro- bulei prisiliesti prie lūpų, ir taip nesigauna pilnas veido vaizdas.

Kiti Vignon darbai

Viliau, anot prelegento, Kris- taus paveikslo atsiradimą drobu- lėj Vignon norėjo išaiškinti che- miniu būdu. Jis žinojo, kad Jė- zaus karo drobule buvo ištepta mira (aromatiniai sakais, kurie gaunami iš medžių, augančių Rytų Afrikoj bei Arabijoj). Taip pat buvo ištepta aloju (alojaus augalo lapų ekstraktu), sumai- šytu su alyvų aliejumi. Jis taip pat žinojo, kad aliejus, būdamas kontakte su amonijaku, garuoja ir duoda rudą spalvą. Kristus per visą agoniją ant kryžiaus labai prakaitavo. Be to, medikai žino, kad tokiu būdu mirštančio žmo- gaus kūne yra daug jurėjus, kuri turi apsciai amonijako.

Išganytojo kūnas dėl skubotu- mo greičiausiai buvo palaidotas neplautas. Vignon manymu, mi- nėtiems skysčiams garuojant, ant drobės atsirado Jėzaus pa- veikslas. Jis tai patvirtino ekspe- rimentu — įkišo manekeną į drobinį maišą, išteptą alyva bei alojais, ir įpylė amonijaus. Ant drobulės gavo pilną rudos spal- vos statulos vaizdą.

Jis buvo tikras, kad išsprės- tas Kristus paveikslo atsiradi- mas. Su dideliu džiaugsmu sa- vo patyrimus pranešė prof. De- lage, Prancūzijos akademijos pirmininkui. Pastarasis labai su- sidomėjo Vignon eksperimentu, paprašė visų davinių ir 1902 Paryžiuje sušaukė mokslininkų konferenciją, padarė išsamų pranešimą ir siūlė kreiptis į Tu- riną, kad leistų drobulę iš arčiau patyrinti. Tačiau konferencijoj buvo pasisakyta, kad šis klau- si-

mas yra už akademijos ribų. Be to, jie žinojo, kad drobulė yra Italijos karaliaus nuosavybė, ir karalius nėra linkęs duoti lei- dimą jos analizei.

Naujos klūtyos

Visi didieji Prancūzijos, Angli- jos, Amerikos ir kitų kraštų ano meto laikraščiai šią sensacingą žinią paskelbė pirmuose pusla- piuose. Nei metam nepraslin- kus, minėtu klausimu pasirodė 10 knygų ir gana didelis skaičius mokslinių straipsnių. Apie pusę jų rėmė Vignon nuomonę, o kita dalis vis tiek teigė, kad drobu- lėj esąs Kristaus paveikslas yra menininko darbas.

Į ginčus įsijungė ir Herbert Thorston, labai gabus, darbštus Anglijos jėzuitas. Jis vėl, remda- masis vysk. d'Arcis išvedžioji- mais teigė, kad Jėzaus veidas drobulėj atsirado ne garam vei- kiant, bet buvo nupieštas. Šia tema parašė net per 400 straips- nių. Oponentai jam prikaišiojo, kad tariamuose dažuose nėra jo- kio pigmento. Jėzuitas aiškino, kad menininkas naudojo vanden- inius dažus. Tačiau vandeniniai dažai buvo išrasti tik 18-tame amžiuje. Thorston šaipėsi iš prof. Delage, kuris, būdamas agnosti- kas, tiki į relikviją, kurios ne- pripažįsta jėzuitai. Thorston į Catholic Encyclopedia parašė negatyvų straipsnį, kuris išsilai- kė iki 1957 metų.

Antra nuotrauka

1931 drobulė vėl buvo išsta- tyta viešam parodomui. Ta proga profesionalas fotografas, italas Enrie, asistuojant 76 metų se- nukui Pia, padarė antrą jos nuo- taruką. Išaiškinus Pia labai apsi- džiaugė, kad gauti tokie pat rezultatai, kokius jis turėjo prieš 43 metus. Dabar oficialiai visur naudojama tik Enrie nuotrauka.

Dr. Pierre Barbet darbai

1932 Enrie daryta nuotrauka buvo pasiūsta dr. Barbet, sąmo- ningu katalikui, garsiam chir- urgui, anatomijos profesoriui, gyvenančiam Paryžiuje. Jis turėjo padaryti drobulės tyrinėjimus.

(Bus daugiau)

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

Maloniai kviečiame atstogaujančius Cape Code, Mass., apsilankyti istoriniame Sandwich miestelyje ir praleisti savo atostogas

SPRING HILL MOTOR LODGE
351 ROUTE 6 A
EAST SANDWICH, MA. 02537

Jūra ir smėlis — pusantros mylios atstume
Dėl rezervacijų skambinti:
617 — 888-1456

AUGĖ IR VYTAS RASTONIAI

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

KASA
LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
LIETUVIAMS

Ateikite, arba raštu kreipkitės šiuo adresu:
86-01 114 St. Richmond Hill, N.Y. 11418
arba paskambinkite (212) 441-6799

Čia mokamos aukščiausios palūkanos:

7% už nuolatinės santaupas
ir šiuo metu 12% už Share Certificates,
arba 12.9% už Money Market Certificates

Čia taip pat lengvomis sąlygomis duodamos paskolos ir suteikiami finansiniai patarimai visiem lietuviams.

Kasoje kiekvieno asmens santaupos Federal- nių Istaigų apdraustos iki 100,000 dolerių sumos.

Kasos įstaiga savaitės dienomis veikia iki 9 val. vakaro, o penktadieniais iki 6 val. ir šeštadieniais iki 5 val.

Kasoje kiekvienas lietuvis yra laukiamas svečias.

ALEKSANDRO VAKSELIO PAGERBIMAS KULTŪROS ŽIDINY

Aleksandras Vakselis per 30 metų veikė ir veikia įvairiose lietuviškose organizacijose. Plačiausiai jo veikla pasireiškė Lietuvių Atletų Klube, Lietuvių Bendruomenėje, Tautos Fonde, Kultūros Židinio statybos ir administravimo komitetuose, Vlike ir kitur.

Keletos žmonių iniciatyva buvo sudarytas organizacinis komitetas, į kurį įėjo įvairių organizacijų atstovai. Pirmininkavo Apolinaras Vebeliūnas. Šis komitetas, atsidėkodamas už lietuvišką veiklą, kovo 28 Kultūros Židinyje surengė Aleksandro Vakselio pagerbimą ryšium su jo 65 metų sukaktimi.

Ateina svečiai

Pagerbimo vaišėse dalyvavo apie 150 svečių. Jie visi susirinko į salę. Čia prie garbės stalo buvo pastatytas didelis raudonas skydas, šiai progai dekoruotas ornamentais ir Aleksandro Vakselio monograma. Iš abiejų pusių dar kartojosi gėlių ornamentai. Dekoravo P. Jurkus.

Publika susėdo prie stalų, kurie jau buvo paruošti vaišėm. Per garsiakalbius skambėjo graži lietuviška muzika. Gi garbės stalo svečiai tuo metu susirinko į posėdžių kambarį.

Suskambėjus triukšmingam lietuviškam maršui, jie ir įžengė į salę. Publika pasitiko atsistojusi ir plodama.

Liet. gen. konsulo kalba

Prie garbės stalo buvo Aleksandras ir Irena Vakseliai, Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis su žmona, dr. Kęstutis Valiūnas, Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, kun. Jonas Pakalniškis ir programos vedėjas Romas Kezys.

Programą pradėjo rengimo komiteto pirmininkas Apolinaras Vebeliūnas. Padėjo organizacijom, kurios šį pagerbimą surengė. Pakvietė Romą Kežį toliau programai vadovauti.

Pirmasis kalbėjo Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis. Pradžioje jis perskaitė diplomatinio šefo Stasio Lozoraičio sveikinimą.

Toliau jis nupasakojo Aleksandro gyvenimą — gimė Naudvurių dvare 1915 metais gruodžio 8. Devynių metų būdamas, neteko tėvo. Motina mo-

kytojavo Jurbarko gimnazijoje ir dėstė kalbas.

Mokėsi Jurbarko gimnazijoje, veikė skautuose, buvo Kęstučio draugovėje, 1934 pakeltas į paskautininkus.

Baigęs gimnaziją, 1935 įstojo į Karo Mokyklą Kaune. Ją baigė 1938 artilerijos jaunesniojo leitenantu.

1938 paskirtas į 4 artilerijos pulką Plungėje. Čia susipažino su Irena Tonaite ir ją vedė. Ji buvo gimnazijos direktoriaus dukra. 1940 buvo įjungtas į liaudies kariuomenę. Prasidėjus Sovietų Sąjungos ir Vokietijos kariui, jis atsipalaidavo iš kariuomenės, 1941 grįžo į Plungę mokytojauti gimnazijoje. Dirbo iki 1944. Tada Kalvarijoje įstojo į Vietinį Rinktinę. Pasitraukęs iš Lietuvos, gyveno Vokietijoje, pokario metais Augsburgėje, 1947 įstojo į Lietuvos Tremtinių Bendruomenę. Į Ameriką atvyko 1949 metais. Apsigyvenęs New Yorke, tuoj įsijungė į sportinę veiklą, 11 metų buvo Lietuvių Atletų klubo pirmininku. Veikė ir tebeveikia Lietuvių Bendruomenėje, yra New Yorko apygardos pirmininkas.

Aktyviai įsijungė į Kultūros Židinio statymą ir dabar ten yra židinio administravimo ir išlaidų komitetuose. Organizavo K. Židinio išlaidų fondą ir pravedė visą inkorporaciją. Amerikon atvykęs, jis įsigijo naują specialybę ir eilę metų dirba danų firmoje, kuri visame pasaulyje stato cemento fabrikus. Bendrovė, įvertindama jo darbą, šiemet jį apdovanojo pinigine premija — 5000 kronų čekiu.

Sveikinimai žodžiu

Sveikinimų buvo daug. Visi kalbėjo trumpai. Sukaktuvininką sveikino: dr. K. Valiūnas — Vliko garbės pirmininkas, kun. Jonas Pakalniškis, Algis Šilbajoris — Lietuvių Kultūros Fondo narių vardu, Kęstutis Miklas — Batuno ir Saulių kuopos vardu ir įteikė sveikinimo adresą, Birutė Kidolienė — skautų ir skaučių vardu ir įteikė dovaną — lentelę-je išdegtą artoją. Janė Pumpu-tienė perskaitė Tautos Fondo pirmininko Juozo Giedraičio laišką, Petras Jurgėla įteikė do-

(nukelta į 8 psl.)

ATEITIES ŽURNALO ŠVENTĖ

New Yorko moksleiviai ateitininkai kovo 29, sekmadienį, surengė gražią Ateities žurnalo šventę ir tuo paminėjo to žurnalo 70 metų sukaktį. Į šventę specialiai buvo atvykęs iš Chicago Ateities vyriausiasis redaktorius kun. dr. Kęstutis Trimakas.

Pradžioje salėje buvo jaunimo pamaldos. Moksleiviai ateitininkai dalyvavo su savo kuopos vėliava. Mišias koncelebravo Tėv. Antanas Prakapas, OFM, Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, ir Ateities vyr. redaktorius kun. dr. K. Trimakas, kuris pasakė gražų pamokslą.

Po mišių toje pačioje salėje dar buvo užkandžiaujama, gi pats minėjimas buvo 2 v. mažojoje salėje.

Minėjimą pradėjo moksleivių globėja Rasa Razgaitienė, pakviestama programai vadovauti Ritonę Ivaškaitę.

Istorija skaidrėse

Pradžioje kun. K. Trimakas, taręs porą žodelių, parodė skaidrių iš Ateities žurnalo istorijos. Skaidrės buvo sujungtos su garšu. Tekstas buvo įkalbėtas į garsuostę, palydėtas muzika. Tekstą parašė pats kun. K. Trimakas. Nuo pat pirmojo puslapio, nuo pamatinių klausimų, vis skleidė ir skleidė ateitininkų veiklą prieš pirmąjį pasaulinį karą, nepriklausomos Lietuvos laikais, ypač nepriklausomybės pradžioje, kaip ateitininkai įsijungė savanoriais į Lietuvos kariuomenę, į karo mokyklą. Skaidrių istorija baigiasi maž-

daug su moksleivių ateitininkų uždarymu. Viso buvo parodyta apie 150 skaidrių, užtruko 45 minutes.

Techniškai visas darbas padarytas labai puikiai, gerai išfotografuotos skaidrės, įkalbėta pakiliai bent kelių asmenų. Susidaro išpūdis lyg būtų kompiuterio kine ir žiūrėtum kultūrinio dokumentinio filmo. Teksto yra gana daug, kartais vienas vaizdas per ilgai laikomas ekrane. Tų vaizdų — skaidrių galėtų būti daugiau.

Teko girdėti, kad yra tokios keturios dalys, kurios vaizduoja visą Ateities istoriją. Tai tikrai didelis ir gražus vyr. redaktoriaus kun. dr. Kęstučio Trimako darbas.

Antroje dalyje buvo prisiminta Ateitis Amerikoje. Čia kalbėjo buvęs Ateities redaktorius Paulius Jurkus. Jis suminėjo redaktorių, redakcinio kolektyvo narius, kurie dirbo New Yorke ir kitur. Gi Antanas Sabalis, buvęs taip pat Ateities redaktorius, paskaitė iš senų Kreivų Šypsenų jo paties rašytos humorigistikos.

Pabaigoje visi buvę redaktoriai, redakcinio kolektyvo nariai buvo apdovanoti gėlėmis. Rengėjai ir šampanu visus pavaišino. Sugiedota ilgiausių metų Ateičiai.

Buvo sudaryta nuotraukų parodėlė, kuri vaizdavo ateitininkų veiklą New Yorke, redakcinį darbą. Ilgametis Ateities administratorius kun. V. Dabušis buvo išstatęs visus Ateities

Aleksandro Vakselio pagerbime iš k. V. Padvarietis, J. Gerdvilienė, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, I. Vakseliene, A. Vakselis, jų dukra Irena Nemickienė, V. Alksninis, R. Kezys, A. Balsys, J. Vebeliūnienė, E. Liogys, J. Šližys. Nuotr. A. Reivytiėnės

ST. PETERSBURG, FLA.

“Opposition to Soviet Rule in Lithuania 1945-1980”, prof. dr. T. Remeikio 680 psl. knygą, Lietuvių klubas padovanojo Floridos universiteto, Gainesville, Pietinės Floridos universiteto Tampus ir St. Petersburgo padalinii, Eckerd kolegijos ir St. Petersburgo miesto bibliotekom. Papildomai jom užprenumeravo, ir žurnalą “Lituanus” 1981 metam. Bibliotekų direktoriai yra atsiumę klubo pirm. A. Karniui nuoširdžių padėkos laišku. Klubu vadovybės sudaryta komisija tęsia pradėtą darbą ir kviečia lietuvišką visuomenę jį remti. Aukas prima komisijos nariai: L. Kačinskas, K. Palčiauskas ir A. Ragelis.

Lietuvių klubo suruoštame koncerte, įvykusiame klubo salėje vasario 26, įvairių programą atliko solistė Gina Čapkauskienė, amerikiečių moterų trijų (fortepijonas, smuikas ir violončelė) ir klubo mišrus choras, vadovaujamas muz. P. Armono. Solistei akomponavo Margaret Douglas, o chorui — Margaret Sullivan. Klausytojų buvo 300 su viršum. Nekalbantiems lietuviški svečiai A. Karnienė anglų kalba supažindino su programa ir jos atlikėjais.

Tarptautinis festivalis, įvykęs vasario 20-22 St. Petersburgo mieste, klubui davė 3,127.88 dol. pelno. Tai buvo įmanoma klubo narių darbo ir pasišventimo dėka. Talkininkam vaišėse klube buvo surengtos kovo 13.

Dr. Antanas Butkus, JAV LB socialinių reikalų tarybos pirmininkas, kovo 1 klubo salėje skaitė paskaitą tema: “Aterosklerozė, jos atsiradimo priežastys, pasekmės ir galimybes jų išvengti”.

komplektus. Jūs padovanojo dabartinei redakcijai.

Surinktos aukos prie įėjimo įteikta Ateičiai. Surinkta arti trijų šimtų dolerių.

Kun. K. Trimakas redaguoja labai kruopščiai ir rūpestingai. Labai gražiai parengė ir išleido jubiliejinį numerį. Visi yra jam dėkingi už puikų žurnalo puičių redagavimą. Iš čia jis išvyko 5 lankė Rochesterį, kur buvo surengtas žurnalo sukaktuvinis minėjimas. (p.j.)

JAV LB St. Petersburgo apylinkės metinis narių susirinkimas įvyko kovo 11 Lietuvių klubo salėje. Įgaliojimas Lietuvių Fondo reikalavimams A. Ragelis pranešė, jog nuo 1976 Lietuvių Fondui čia surinkta 10,002 dol. St. Petersburgo liuanistinės mokyklos vedėja D. Cibienė padėjo Lietuvių Bendruomenei už finansinę paramą. Valdybon darinkti: A. Gruzdis — vicepirm., J. Krivis — nariu Lietuvių Fondo reikalavimams, K. Urbšaitis — išd. (vieningai išrinktas jau trečiai kadencijai), A. Kliorienė, anksčiau valdybos kooptuota švietimo reikalavimams, dabar šiom pareigom patvirtinta. Pasiūkusieji valdybos nariai iš pereinamųjų metų: M. Krasauskas — pirm., V. Palčiauskienė — sekr., J. Pupelienė — narė soc. reikalavimams, S. Velbasiš — parengimų vadovas.

Lietuviškoji radijo valandėlė St. Petersburge transliuojama kiekvieną šeštadienį, 12:30 val. popietį iš WTIS stoties, banga AM 1110.

Lietuvos vyčių kuopa atšventė globėjo šv. Kazimiero šventę kovo 1. Prel. J. Balkūnas ir pirm. A. Mažeika priėmė priesaiką vienuolikos vyčių, pakeltų į III laipsnį. Prel. J. Balkūno, kun. J. Gasiūno, kun. K. Butkaus, OFM, kun. A. Stašio koncelebracinėse mišiose lekcijas skaitė E. Pranas, V. Kleivienė ir K. Vilniškis. Maldą giedojo S. Pusvaškis. Aukas nešė A. Mažeika, Barauskienė, A. Gruzdis ir O. Galvydienė. Giedojo šv. Kazimiero misijos moterų choras, vadovaujamas muz. P. Armono. Klubu mažojo salėje pietų metu nariai pakelti į I ir II laipsnį. Lietuvos vyčių gegužinė įvyks gegužės 21 Seminole parke, 9-me paviljone.

St. Petersburgo liuanistinė mokykla jaunimo šventę ruošia balandžio 11, šeštadienį, 4 val. popietį Lietuvių klubo patalpose. Programą atliks mokyklos mokiniai. Jūs ruošia mokytojos M. Peteraitienė, V. Kulbokienė, R. Moore ir A. Bobelytė. Šventės parengimu rūpinasi tėvų komiteto ponios: D. Bobelienė, D. Cibienė, E. Radvilienė, R. Kalpokaitė-Young, R. Melinienė ir A. Didžbalienė. — L.Ž.K.

BALTIMORE, MD.

Daina, Baltimorės mišrus choras, ruošiasi koncertui, kuris įvyks Lietuvių namų didžiojo salėje balandžio 25, Atvelykio šeštadienį. Veiks bufetas, šokiame gros orkestras. Bilietus jau dabar galima įsigyti pas Dainos narius. Dainos choras taip pat giedos Velykinių pamaldų metu.

Prof. Juozą Žilevičių Baltimorės lietuviai ne tik pasveikina per Lietuvos radijo valandėlę, bet ir aplanko Ruxton Manor senelių prieglaudoj, kur jis gerai prižiūrimas.

Didžiosios Savaitės pamaldos šv. Alfonso parapijoje prasidės su palmių šventinimu 9:30 val. rytą šį sekmadienį. šv. Alfonso mokyklos vaikučiai apeigose dalyvaus ir giedos atitinkamas giesmes.

Elena Kleinota po ilgos ir sunkios ligos mirė kovo 1 South Baltimore General ligoninėje. Prieš porą mėnesių palaidojo savo vyrą Adolfą. Mišios už jos sielą aukotos šv. Alfonso bažnyčioje kovo 4. Palaidota Loudon Park kapinėse. Nuliūdime liko duklė Elena ir eilė anūkių.

Juozas Juknelis, gimęs ir augęs Baltimorėje, po ilgos ligos mirė 28 Lutheran ligoninėje. Juozas dalyvaudavo įvairiuose lietuviškuose parengimuose, buvo uolus šv. Alfonso parapijos narys ir ištikimas šv. Vardo draugijos narys. Už jo sielą mišios šv. Alfonso bažnyčioje aukotos kovo 31. Palaidotas New Cathedral kapinėse. Nuliūdime liko žmona Ona, duklė Diane, sūnūs Juozas ir James, sesuo Izabelė, anūkai, draugai.

Jonas Obelinis

-o-

Baltimorės Lietuvių Muziejus patalpose gegužės 16-17 vyks dailininko Adolfo Gedvilo meno dirbinių paroda. Bus išstatyti drožiniai, gintaras, lino audiniai, inkrustuoti paveikslai. Gera progą papuošti savo namus meno dirbiniais iš Lietuvos. Parodos tvarkytoja — Sibiro tremtinė Genovaitė Popelienė.

Švenčių progą, kai leškoma dovanų, prisiminkime lietuvišką knygą. Daug lietuviškų knygų turi Darbininko administracija.

Taip atrodė aikštė su paminklu prie Clevelando DMNP parapijos bažnyčios. Paminklą kovo 27 pravažiuoja girtuokliai sunaikino.

IŠ VISUR

— Tėv. dr. Tomas Žiūraitis, OP, gyvenęs Washingtone, D.C., bet su rekolekcijom ir pamokslais aplankęs daugelį lietuvių kolonijų, šiomis dienomis sulaukė 65 m. amžiaus. Sveikiname sukaktuvininką, kuris su savo straipsniais yra pasirodęs ir Darbininko puslapiuose.

— Antano Gustaičio 4 v. tragi-komedija “Mėnulio užtemimas” statoma balandžio 11-12 Chicago Jaunimo Centre. Vakarų rengia Margutis.

— Velykinių margučių paroda Clevelando Lietuvių namuose įvyks balandžio 11, šį šeštadienį, nuo 1 iki 5 val. popiet. Dalyvaus įvairių tautybių atstovai, kurie paaiškins savo marginimo metodus. Parodą rengia Lietuvių namų Moterų klubas.

— Cleveland, Ohio, 1973 prie DMNP lietuvių parapijos bažnyčios buvo pastatytas gražus paminklinis kryžius. Kovo 27 tuoj po vidurnakčio girtų važiotojų paminklas buvo nuverstas ir sudaužytas. Išliko tik Rūpintojėlis ir aukuro bareljefas, skulptoriaus V. Mazoliausko kūriniai. Klebonas kun. G. Kijauskas, S.J. rengiasi paminklą atstatyti.

— Darbininko prenumerata, labai pakilus pašto ir spausdinimo išlaidom, birželio 1 pakeiliama nuo 13 iki 15 dol. metam.

— Šv. Rašto Senojo Testamento laida, kaip pranešama iš Romos, jau yra išsibaigusi. Prieš kelerius metus tos knygos buvo siuntinėjamos į lietuviškas parapijas platinimui. Jei kurioj parapijoje būtų likę neišplatintų egzempliorių, prašoma persiųsti Darbininko administracijai: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

— Dr. Domui Krivickui, gyvenančiam prie Washingtono, kovo 30 buvo padaryta operacija.

— Philadelphia laukia solistės Ginos Čapkauskienės ir Sauliaus Cibo koncerto, kuris įvyks Atvelykio šeštadienį, balandžio 25, 7 val. vak. Lietuvių namuose, 2715 E. Allegheny Ave. Koncertą rengia LB apylinkės valdyba. Vakarų metu bus pristatytas veikiantis, dainuojantis ir šokantis jaunimas. Šiuo pristatymu tikimasi pradėti abiturientų vakarų kasmetinę tradiciją.

— “Lietuvos bažnyčių” serijinio veikalų autoriui reikalingos šių Kauno arkivyskupijos bažnyčių nuotraukos: Žemaitkiemio, Kulvos, Vertimų, Fredos, Polekelės, Palendrės, Šlapaberžės, Šaravų, Kleboniško oratorijos. Jei kas jų turėtų ar galėtų gauti, prašomi rašyti adresu: Br. Kvikkly, 5747 So. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629.

— A. a. Vytautas Liesūnaitis, sulaukęs 92 m. amžiaus, kovo 28 mirė Detroito. Velionis buvo šviesus žmogus, nepriklausomybės kovų dalyvis savanoris-kūrėjas, pavyzdingas ūkininkas. Jo įdomūs atsiminimai iš Pirmojo pasaulinio karo, iš Lietuvos kūrmosi metų ir spalvingi įvairių atsitikimų Suvalkijoje aprašymai buvo spausdinami Darbininke ir Drauge.

— Clevelando ateitininkų šeimos šventė ir 70 metų ateitininkijos sukakties minėjimas įvyks gegužės 1-3.

— Nauji Darbininko skaitytojai: M. Laureckas, Waterbury, Conn., C. Silas, N. Miami Beach, Fla., A. Barius, Bridgeport, Conn. Užsakę kitiem: A. Belazaras, So. Winsor, Conn., — A. Šarpalius, Newington, Conn. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 10 dol. Atnaujinant — visiem 13 dol. metam.

Laiškai redakcijai

PIETŲ AMERIKOS
LIETUVIŲ KONGRESAS

Gerbiamas p. Redaktoriumi,
"Darbininko" Nr. 11, kovo 13, 1981 yra įdėtas p. J. Pažemėno aprašymas apie VII Pietų Amerikos Lietuvos Kongresą, Buenos Aires, Argentinoje—"Pietų Amerikos Lietuviai už Laisvą Lietuvą".

Šiame straipsnyje yra tendencingai iškreipti faktai, liečiant VLIKą, VLIKO atstovybę Argentinoje ir mane, kaip VLIKO pirmininką.

Turiu pabrėžti sekančią:

1. Į Kongresą buvau pakviestas atvykti ir kalbėti apie Lietuvos politinę bylą p. L. Stankevičiaus ir p. J. Micūdo, VII Kongreso šeiminių ir vadovų, lapkričio mėn., 1980 m. (pridedu kopiją kvietimo Jūsų informacijai).

2. Jokių instrukcijų ar sąlygų kalbėti ir kaip kalbėti niekas man nepadėjo ir niekas mano kalbos net nebandė cenzūruoti.

3. VLIKO "fiktyvus" komiteto Argentinoje nėra, yra oficiali VLIKO atstovybė, kuriai vadovauja žinomas Argentinos lietuvių veikėjas p. Arturas Micūdas, buvęs 7 metus Argentinos Lietuvos Tarybos (ALOST) pirmininku. Per šią atstovybę VLIKas palaiko ryšius su Argentinos vyriausybe ir spauda. Pavyzdžiui, man lankantis Buenos Aires "La Prensa", 2/15/81, didžiausias ir oficialus Argentinos laikraštis aprašė mano atvykimą į VII Kongresą ir mūsų kovą dėl nepriklausomybės atstatymo (kopiją pridedu). Džiaugiuosi, kad ir Kongreso rengėjai sugėbėjo gauti aprašymą apie Kongresą.

4. Gražų ir objektyvų VII Kongreso aprašymą kun. Saulaitis padarė "Drauge" per kelis numerius, kur jokių išgalvotų, fiktyvių "fakty" nėra įdėta.

5. Nesuprantu p. Pažemėno tikslo, jam esant VLIKO Tarybos nariu, niekinti ir žeminti VLIKO veiklą ir dar išgalvotais pareiškimais.

Su pagarba

Dr. Kazys Bobelis

Pirmininkas

-o-

Atviras laiškas dr. Kaziu Bobeliui, VLIKO valdybos pirmininkui

Susipažinau su Tamstos 1981 kovo 26 laiško turiniu "Darbininkui" dėl kovo 13 dienos Nr. 11 tilpūsio mano VII-jo Pietų Amerikos Lietuvos Kongreso aprašymo. Todėl teisybės dėlei noriu iš eilės atsakyti pagal man papildomai priimanus informacijos šaltinius:

1. Tiesa, kad Argentinos Lietuvos Organizacijų ir Spaudos Taryba (sutr. ALOST) ir jos VII-jo Pietų Amerikos Lietuvos Kongreso (PALK) ruošos komisija 1980 lapkričio 1 pasiuntė Tamstai, kaip VLIKO pirmininkui pakvietimą, pasirašytą ALOS Tarybos pirm. Leopoldo Stankevičiaus ir PALK pirm. Juliaus Micūdo, "dalyvauti su paskaita apie Lietuvos laisvinimo bylą viename iš plenumų, kurie įvyks vasario 12 ar 13 dienomis", drauge pažymėdama, kad "smulkesnę dienotvarkę prisiųsime vėliau, kai žinosime jau kas dalyvauti su paskaitomis". Be Tamstos į tą VII-įjį PALK svečiais buvo pakviesti: vysk. V. Brizgys, vysk. A. Deksnys, PLB pirm. V. Kamantas, JAV LB Krašto valdybos pirm. V. Kutkus ir Lietuvos atstovas prie Vatikano St. Lozoraitis (Jun.), prašant visus "prisidėti su pamokslu, pamaldomis ar paskaita" (žiūr. Tėvų Marijonų leidžiamą mėnesinį "Laikas", 1980 gruodžio mėn. Nr. 645). Visi pakviestieji savus atsakymus atsuntė tiesiogiai kvietėjams, o tik Tamstai prasišaukė su visiem tokiais atvejais priimtais keliais — su tikima dalyvauti Kongrese persiunčiant per savo atstovybę Argentinoje pirm. Artūrą Micūdą...

2. Tamsta turėjai gauti iš kvietėjų ir pažadėtą "smulkesnę dienotvarkę" prieš išvykdamas į

Kongresą. O toji dienotvarkė — programa numatė tik dvi pagrindines kalbas: vasario 14, šeštadienį įvykstančiame "Vasario 16 dienos minėjimo — Kongreso uždarymo ir Meno vakaro" mieste centre Religinio Instituto salėje (joje telpa iki 500 dalyvių), būtent L. Suogos — ispaniškai, ir PLB pirm. inž. V. Kamanto — lietuviškai. O Tamstos paskaita, kaip anksčiau minėjau, pagal kvietimą galėjo būti vasario 12 ar 13 (žinoma, kuklesnėje Tėvų Marijonų salėje).

Štai čia ir iškilo nesusipratimas su Kongreso ruošos komisija: reikalavai, kad Tamsta turėtum skaityti paskaitą Vasario 16 minėjime, o Kongreso ruošos komisija leido, jei sutiktum, paskaitą apie 15 minučių kalbą vasario 13 Darbo sekcijų plenumo posėdyje (Trys sekcijos su apie 40 dalyvių; tarpkitko savo nepasitenkinimą išreiškė Kongreso rengėjai ir dėl paskirtos vietos garbės prezidiume, atidarant Kongresą). Pagal mano turimas informacijas Kongreso pirmininkas juodviejį privačiame pasikalbėjime "insistavo", kaip aš rašiau, kad kalbėtum "išimtinai apie VLIKO veiklą", neliesdamas savo "nesusipratimų su PLB".

Tamstos kalbą turiu užrekdavęs. Ir tikrai pažadą ištesėjai — ir net prabėgusios kalboje teigiamai atsiliepei apie PLB veiklą Lietuvos laisvinimo srityje. Tik Tamsta savo kalbą pratęsi iki 30 minučių, gavęs posėdžio pirmininko sutikimą (žinoma, čia ne vieta komentuoti visos kalbos pobūdį...).

3. Tikrai 1979 rugpiučio EL-Tos Informacijos praneše: "Argentinoje buvo įsteigtas Lietuvai Išlaisvinti Komitetas, kuris atstovaus VLIKą Argentinoje" (p. 175). Būdamas Buenos Aires patyriau, kad tą Komitetą sudaro tik trys žmonės (pirm. — A. Micūdas, sekr. — inž. A. Rastauskas, izd. — A. Jasutis), todėl lietuvių kolonijoje jis neturi jokio užnugario. Kaip žinia visi reikšmingesni Argentinos lietuvių organizaciniai susibūrimai yra apsijungę į ALOST (jeina vienuolika vienetų). Deja, į ALOST negali būti priimtas tik komunistuojantis Lietuvos Ratelis ir tas Tamstos Lietuvai Išlaisvinti Komitetas Argentinoje — LIKAR... Tiesiog nesuprantama, kodėl Tamstos vadovaujama VLIKO valdyba savo reikalui negalėjo pasitelkti jau nuo 1940 veikiančio Lietuvai Išlaisvinti Centro Argentinoje (ar ir čia nebus "reordinis" motyvas...).

Juk tas Centras įeina į ALOST. Jam vadovauja iškilusis intelektualas Zeferinas Juknevičius. Jo leidžiamą ispaniškai Biuletinį jau senokai finansuoja VLIKas. Jis savo straipsniais bei vertimais garsina Lietuvos vardą argentiniečių tarpe ir turi visos ALOST užnugarį. Tiesa, A. Micūdas turi kontaktų su vietos spauda. Tačiau "Kongreso rengėjai sugėbėjo gauti" ne vien jo aprašymą spaudoje ir atkreipti TV reporterių dėmesį. Juk Kongresą sveikinusi patsai Argentinos prezidentas. Vasario 16 pamaldose katedroje mišias celebravo vyskupas Desiderio Colino (jis pasakė ir šventei pritaikytą pamokslą), o dešiniame katedros šone prie gen. José de San Martín, Argentinos išlaisvintojo, kabo stovėjo prezidento sargybos šešių karių dalinys. Tas pats dalinys Kongreso dalyvius su celebravusiu vyskupu priešaky palydėjo prie Argentinos Laisvės paminklo iškilmių, o kariuomenės orkestras sugrojo Argentinos himną. Štai dėl ko to nereikšmingo palyginti Komiteto veikla nublunka šių iškilmių akivaizdoje...

4. Truputį platesnį Kongreso aprašymą pasiunčiau ir "Pasaulio Lietuviuvi". Ir ten svarbiausią dėmesį kreipiau į politinius Kongreso aspektus. O tariamų, išgalvotų bei fiktyvių ar "išpiršto išlaužtų faktų" (Tamstos

mėgstama frazė...) fabrikacijoje nepajėgiau su dabartiniu VLIKO valdybos pirmininku konkuruoti, jei ir kaip užsigeisčiau...

5. Pagaliau sakaisi nesuprantąs kaip aš, būdamas VLIKO Tarybos narys, galįs "niekinti ir žeminti VLIKO veiklą". Tikrai ir man nesuprantama, kad Tamsta, atėjęs į VLIKą tik prieš nepilnus trejus metus, jau sugebėjai sueiti į konfliktą su pasaulinio masto Lietuvių Bendruomenė... Aš, praradęs akademinę karjerą Lietuvoje, tremtyje į VLIKO veiklą įsijungiau nuo pat 1945 vasaros. Tuomet VLIKas pirmą kartą išėjo į viešumą vykdyti savo 1944.II.16 Deklaracijoje užsimotos misijos — "išlaisvinti Lietuvą iš okupacijos ir atstatyti Lietuvos valstybės suvereninių organų svietimos jėgos laikinai sutrukdytą veikimą", drauge įsipareigodamas vykdyti "ko plačiausią visuomenės konsolidaciją"... Tuometinis VLIKas 1949 birželio 14 priėmė epochinės reikšmės LIETUVIŲ CHARTĄ, o vėliau paskelbė ir Laikinuosius PLB santvarkos nuostatus. Dabar PLB vienetai pagal pačių demokratiškai priimtą Konstituciją, o ne VLIKO diktatą, susiorganizavo visuose lietuvių gyvenamuose kraštuose (žinoma, kai kur kitais vardais veikiančios organizacijos atlieka LB funkcijas).

Pati Lietuvių Charta įpareigojo, jog "darbu, mokslu, turtu ir pasiaukojimu lietuvis kovoja, kad apgintų ir išlaikytų nepriklausomą Lietuvos valstybę". Todėl 1971 sausio 16-17 JAV LB VI-ji sesija Philadelphijoje nutarė (tik vienam Tarybos nariui dr. K. Bobeliui balsuojant prieš) formaliai JAV LB įjungti į Lietuvos laisvinimo veiklą ("Pasaulio Lietuvis", 1979 Nr. 5 p. 12).

Šių metų kovo 28 VLIKO Tarybos posėdyje rūsčiai tarp kitko puoleli mane, kaip aš, būdamas VLIKO Tarybos narys, galįs priimti įgaliojimą atstovauti JAV LB Krašto valdybai VII-me PAL Kongrese Argentinoje. Pagal Lietuvių Chartą, kurios "vykdytojų" skelbėsi savo 1979 VLIKO deklaracijoj, "pasaulyje pasikę lietuvių sudaro vieningą Pasaulio Lietuvių Bendruomenę". Esu tos vieningos, o ne Tamstos paraleliai propaguojamos vad. reorganizotos bendruomenės, JAV LB lojalus savo apylinkės narys. Būdamas VLIKO Tarybos ilgamečiu nariu, ne tik be Tamstos leidimo galiu JAV LB valdybai pagal jos pavedimą atstovauti kitų kraštų LB sąvaidavimuose, bet net jaučiu natūralią prievolę taip daryti. Juk tik Tamsta esi pirmas VLIKO istorijoj valdybos pirmininkas, suėjęs į nepaliaujančią kovą su PLB valdybos žmonėmis. Tą "tradiciją" atsinešė iš ALTai pirmininkavimo laikų... PAL Kongrese VLIKO institucijos ne tik neniekinau ir nežeminiau. Atvirkščiai Kongreso dalyviams savo vasario 12 žodyje paaiškinau Lietuvos Chartos genezę ir tuo pačiu VLIKO istorinį vaidmenį ją kuriant. O man buvo tiesiog nesuprantama, kad Tamsta, būdamas dabartinės VLIKO valdybos pirmininku, savo vasario 13 kalboje ir Argentinoje dar tebevaizdavo Lietuvos diplomatinės tarnybos užtikrinimą, pėnai rudėnį JAV LB-ės pastangų dėka laimėtą, nieku kitu, kaip JAV prezidentinių rinkiminių triuku. Tą patį tvirtinau 1980 gruodžio 14 Tautos Fondo tarybos posėdyje po ką tik pasibaigusio VLIKO seimo. Posėdyje tarp kitų dalyvavo ir prel. J. Balkūnas, A. Vakselis, J. Giedraitis, J. Valaitis, J. Pažemėnas. Vadinas Tamstą, bandydamas paneigti laimėtą tikrovę, tęsi didžiai VLIKO siekimam priešingą nusistatymą, pradėtą 1979 kovo 28 bendrame VLIKO valdybų (senos dr. K. Valiūno ir naujos Tamstos sudarytos) posėdyje New Yorke, kad JAV vyriausybė negalinti pakeisti savo politikos, nepripažįstančios Pabaltijo valstybės atstovauti tinkančių tokių asmenų, kurie Lietuvos nepriklausomybės metu nėra buvę korpuso nariai... Todėl Tamstai pakartotinai reikia sugretinti 1980.

X.25 dr. Stephen Aiello's, Baltųjų Rūmų pareiškimo pareiškimą, padarytą JAV LB-ės IX-sios Tarybos sesijoj Chicagoj, su jau šiais metais gautu pareiškimu: "In view of the important symbolic role of diplomatic representation, the White House and the State Department are prepared, in response to their request, to coordinate closely with the three present Baltic Charge d'Affaires on designation of their successors in order to provide for continued representation when the present

corps of Baltic diplomats is no longer able to function". Patsai Valstybės Dept., užklaustas Atstovų Rūmų nario Charles F. Dougherty, 1981 sausio 16 patvirtino tą ankstyvesnį dr. St. Aiello's pareiškimą "on the continuation of the diplomatic corps of the Baltic States in the United States", t.y. "on designation of their (Baltic Charge's d' Affaires) successors"... Vadinas, Lietuvos diplomatinės tarnybos tęstinumo reikalas bent šiame krašte yra galutinai išspręstas. Tai prie kitos progos

patvirtino ir Rytų Europos skyriaus viršininkas P. Bridges, kai JAV LB-ės atstovai šių metų vasario 6 lankėsi Valstybės Departamente.

Siūlau: 1) užuot neigęs JAV LB-ės vaidmenį Lietuvos laisvinimo baruose Tamsta kaip dabartinės VLIKO valdybos pirmininkas pasiūstum JAV LB-ės Krašto valdybai gilią padėką už taip reikšmingą laimėjimą; 2) atsiriboti nuo reorganinės tariamos bendruomenės.

Su gilia pagarba
Jonas Pažemėnas

ORBITAIR INTERNATIONAL LTD. IR JONAS ADOMĖNAS RUOŠIA
ATOSTOGAS PRIE BALTIJOS

- Penkios kelionės
- Pirmos klasės sąlygos
- Via Finnair — CSA
- Palyda iš JAV

• Prieinamos kainos

- Tarptautiniai skrydžiai iš New Yorke su pilnu patarnavimu
- Pirmos klasės viešbučiai su vonia (du kambarai)
- Trys valgymai dienoj Lietuvoj, Baltijoj, Rusijoj
- Intourist vadovo patarnavimai
- Miestų lankymas, įskaitant bilietus į muziejus
- Transportacija į aerodromus
- Amerikos lietuvis lydės 15 ar daugiau keleivių grupės iš New Yorke
- Teatrų lankymas
- Oro susisiekimas Rusijoj
- Parūpinamos vizos į Rusiją
- Vaikam papigintos kainos
- Depozitas 100 dol. asmeniui
- Kelionėse lankoma Vilnius, Ryga, Tallinas, Maskva, Leningradas, Roma ir Praha

Dienos ekskursija | Kauną ir pusės dienos vizitas | Trakus

ORBITAIR INTERNATIONAL, LTD.

20 EAST 46TH STREET

NEW YORK, NEW YORK 10017

Please send me your "free" brochure giving complete information including rates and dates on your five touring programs to the Baltics.

Name

Address

City & State

TOLL FREE (800) 223-7953

NY STATE (212) 986-1500

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKIŠKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUKŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros. Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios

mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai.

Užeikite - įsitikinsite!

13 DIDŽIULIŲ KRAUTUVIŲ 13

New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astorioje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516 757-0801
Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
White Plains, N.Y., The Chase Pitt —
200 Hamilton Ave. — Tel.: 914-249-0226

Nanuet, N.Y., Nanuet Mall Shopping Cent.,
Route 59 — Tel. 914 623-4265
Farmington, Conn.: Hans and Fritz Dell
270 Farmington Ave. — 203-677-7000
Danbury, Conn.: Danbury Gourmet, 296 Main St. —
Tel.: 203 744-6857
Norwood, Mass.: Meat and Wursthaus — 101 Central St.
Tel: 617 769-2895
Wayne, N.J.: 1234 Willowbrook Mall —
Tel.: 201 785-0542

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ IR
ĮVAIRIUS USSR KRAŠTUS, naudokitės patarnavimu plačiai
žinomos firmos

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

(LICENSED BY VNESHPOSYLTORG)

VYRIAUSIA JSTAIGA: 1776 BROADWAY, NEW YORK, N.Y. 10019. TEL.— 581-6590;
581-7729. Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi miltai apmokami mūsų įstai-gose, gavėjas NJEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynei ir kitų daiktų.

Atidarytu kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI

Miami Beach, Fla. 33139-1201 17 St.	305 673-8220
Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1828 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
Buffalo 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	376-6755
Cleveland, Ohio 44134 — 5689 State Rd.	(216) 845-6078
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Herkimer, N.Y. McKennan Rd.	315-866-3939
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
Chester, Pa., 19013 — 2819 W. 3 St.	215-497-2382
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
New York 3, N.Y. — 78 Second Avenue	674-1540
New York, 3, N.Y. — 324 E. 9th St.	475-7430
Philadelphia, Pa. 19123 1013 N. Marshall St.	215 WA 5-8878
Phoenix Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canyon Hwy.	602-942-8770
Rahway, N.J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
Silver Springs, Md. — 1002 Kennebec Ave.	301-589-4464
South River, N.J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746

PADEKIME SAVO DRAUGAM

Rudenį bus renkamas naujas N.J. gubernatorius, į kurio vietą kandidatuoja apie 10 respublikonų ir apie tiek pat demokratų kandidatų.

Vienas respublikonų partijos kandidatų yra ir dabartinis Paterson, N.J., miesto burmistras ir ilgametis lietuvių draugas Lawrence F. "Pat" Kramer.

Mr. Kramer kiekvienais metais asmeniškai dalyvauja Vasario 16 šventės proga Lietuvos vėliavos prie miesto rotušės pakėlimo apeigose bei ją ten laiko visą savaitę ir išleidžia atitinkamą proklamaciją. Kiekvienais metais jis atsilanko į Patersono LB apylinkės rengiamus Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimus, dažnai juose išbūna visą laiką ir visada pasako lietuviams šiltą ir užjaučiantį žodį. Neretai švenčių metu jis kartais ir su visa šeima dalyvauja Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje lietuvių pamaldose. Be to, jis asmeniškai pažįsta daugelį Patersono apylinkės lietuvių.

Savaime suprantama, kad lietuviams būtų svarbu N.J. valstijos gubernatorium turėti ištikimą lietuvių draugą. Be lietuvių jo kandidatūrą stipriai remia ir N.J. gyvena estai ir latviai.

Mr. Kramer yra gimęs ir vidurinę mokslo baigęs Patersone. Yra baigęs Fairleigh Dickinson universitetą ir ruošsis aukštesniajam mokslo laipsniui.

Yra buvęs Patersono burmistru 1966-1971 ir tas pareigas vėl eina nuo 1974. Taip pat yra buvęs miesto planavimo tarybos pirmininku, švietimo tarybos komisionierium, miesto atstatymo komiteto nariu. Per paskutinius 6 m. jam pavyko išlaikyti tą patį miesto mokesčių dydį ar jį sumažinti, pagerinti miesto pakoloms lakštų vertę ir pradėti restauruoti valstijinės reikšmės turinčių Great Falls rajoną. Šiam

Lawrence F. Kramer

reikalui jis išrūpino iš federalinės valdžios 11 mil. dol. ir sukūrė per 1,000 naujų darbų.

Jis yra palikęs pėdsakų ir visos valstijos gyvenime. 1971-1974 jis buvo N.J. bendruomenės komisionierium, buv. gubernatoriaus William T. Cahill kabineto nariu ir pirmuoju Meadowlands pelkynų panaudojimo komisijos pirmininku, prižiūrinčiu viso Sporto komplekso statybą ir jį supančios aplinkos pažarinimą. Jo pastangom buvo sudaryta valstijos įstaiga pagyvenusių žmonių reikalais rūpintis.

Jo kandidatūrą remia keli N.J. senatoriai ir apie 10 atstovų rūmų narių, be to visa eilė N.J. valstijos apskričių (County) respublikonų partijų komitetų ir per 100 miestų burmistų.

Pirminiai rinkimai partijos kandidatui į gubernatorių išrinkti įvyks birželio 2.

Lietuviai, registruoti respublikonai, yra kviečiami aktyviai dalyvauti pirminiuose rinkimuose ir balsuoti už Lawrence F. Kramer ir tuo padėti jam laimėti respublikonų partijos kandidatūrą į N.J. gubernatorių. Tie, kurie iki šiol nėra daly-

BROCKTON, MASS.

Choro koncertas

Brocktono Šv. Kazimiero lietuvių parapijos choro koncertas, turėjęs įvykti gegužės 10, nukeliamas į rudenį.

Šauliai mini Vasario 16-ąją

Jau keleri metai Martyno Jankaus šauliai Vasario 16-ąją mini ir savo tarpe metiniu kuopos susirinkimu.

Šauliams ir svečiam kovo 6 susirinkus į Sandaros salę, kuopos pirm. Petras Šaulys kvietė susirinkusius minutes susikaupti pagerbti mirusius kuopos šaulius ir šaules. Priimti nauji kuopos nariai: Vincas Grybauskas ir Jonas Suopys. Dvasios vadkas kun. Petras Šakalys sukalbėjo maldą.

Metinę valdybos veiklą apibūdino pirm. P. Šaulys. Padėkojęs valdybos nariam už pagalbą, pareiškė, kad buvusioji valdyba atsistatydina.

Susirinkimui vadovauti išrinkti pirmininku Jonas Činčys, sekretore — Stasė Gofensienė. Ji perskaitė ir pereito susirinkimo protokolą. Revizijos komisijos pranešimą padarė Alb. Baškauskienė.

Susirinkimo pirm. J. Činčys pranešė, kad iš M. Jankaus šaulių kp. į Brocktono Tarybą įeina Romualdas Bielkevičius (Tarybos pirm.) ir Petras Pulminskas. L. K. Bažnyčios Kronikom anglų kalba leisti paskirta 100 dol., o Simo Kudirkos knygai leisti — 25 dol.

Naujos valdybos pirmininku išrinktas Petras Šaulys. Kiti valdybos nariai liko iš pereinamųjų metų. Kasininkei Br. Marišienėi atsisakius, išrinktas Antanas Šedukis.

vavę pirminiuose rinkimuose, bet paprastai balsuoja už respublikonų partijos kandidatus, gali dar registruotis iki balandžio 15 savo gyvenamos vietos Board of Election įstaigoj ir dalyvauti pirminiuose rinkimuose. K. Jankūnas

Po neilgo metinio susirinkimo pradėta antroji dalis — Vasario 16-osios minėjimas. Kalbėjo Petras Viščinis, o iš juostos buvo perduoti himnai ir Kauno Karo muziejaus tautinių apeigų muzika ir giesmės. Prelegentas taip pat priminė, kad 1980 iševijoj Lietuvai laisvinti daug pasidarbuota: išrūpintas atstovybių testinumas ir jų išlaikymas, Madrido konferencijoj JAV delegacijoj dalyvavo lietuvis R. Česonis, LB išleista dr. Tomo Remeikio stambi knyga "Opposition to Soviet Rule in Lithuania 1945-1980".

Po minėjimo Naujosios Anglijos šaulių rinktinės pirm. Juozas Stašaitis ir St. Gofensienė įteikė žymenis M. Jankaus šaulių kuopos nuspelnusiems nariams: Romualdai Bielkevičiui — Šaulių Žvaigždės ordeną ir Vaeclovui Rupiui — Šaulių Žvaigždės medalį.

Sugiedojus Lietuvai brangi, visi buvo sesių pavaišinti.

LB užgavėnių balius

LB Brocktone vasario 21 Sandaros salėj suruošė Užgavėnių balių su programa ir šokiais. Salė ir stalai buvo atitinkamai papuošti.

LB apylinkės pirm. Eligijus Sužiedėlis linksmai visus pasveikino, paaikšino renginio tikslą ir pakvietė solistę Marytę Bizinkauskaitę pradėti programą. Ji padainavo: Pajūry, Tave aš pamačiau, "An Chloe" — Mozarto, ariją iš Puccini operos "La Boheme", Miela širdžiai, Rožių tango, Miela, miela ir Žvaigždutė. Jai komponavo James Hay, kuris pianinu paskambino gražų kūrinių. Marytė Bizinkauskaitė antru metus studijuoja New England konservatorijoj, su daina ir giesme aplanko įvairias lietuvių kolonijas, ypač dažniau pasirodydama su Šv. Kazimiero parapijos choru švenčių metu.

Po meninės dalies pasistiprinta gausiais užgavėnių patiekalais. Pasivaišinę svečiai turėjo progos pašokti ir išbandyti laimę loterijoj.

Gausiai susirinkę svečiai vakarą praleido labai jaukiai. Džiugu, kad dar palaikomos lietuviškos tradicijos.

E. Ribokienė

NAUJAUSI LEIDINIAI

Jonas Vizbaras-Sūduvas, Alšėnų Kunigaikštystė. Premijuotas romanas. 8 dol.

J. Savasis, Laisvos atostogos. Novelės. 6 dol.

Janina Narūnė, Pirmūnės akademikės. 12 dol.

Persitumimui pridėdama 50 arba 1 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd. Brooklyn, NY 11207.

"Ku - Kū" Bostone

Kovo 29 Bostone radijo valandės vedėjai Steponas ir Valentina Minkai, minėdami 47 metų savo radijo veiklos sukaktį, pakvietė Hartfordo Dramos Mėgėjų Ratelį, kuris suvaidino Anatolijaus Kairo 3-jų veiksmų komediją "Ku-kū".

Vyksmas vyksta vieną pavasarį inž. Felikso Jonaičio gražioj rezidencijoj Chicagos priemiesty. Pagrindinis asmuo šioj komedijoj yra Ona Jonaitienė (Sofija Alienė), kuri yra susirgusi "High society" manija.

Jonaitienė yra pagrindinis šio vaidinimo asmuo ir tikrai puikiai suvaidino. Ir visi kiti aktoriai gerai atliko savo partijas. Vaidinimo pavadinimas "Ku-kū" yra gal dėl senelio dirbamų "Ku-kū" laikrodžių, o gal dėl Jonaitienės galvą įsisukusio "Ku-kū".

Veikalo režisorius — Vytautas Zdanys.

Per visą vaidinimą salėje girdėjosi juokas iš Jonaitienės didybės, o vaidinimui pasibaigus, visi džiaugėsi atėję į šį vaidinimą.

Po vaidinimo dar buvo loterija, vaisės, grojo muzika. Ponai Minkai tikrai atliko gerą darbą pakviesdami šią grupę su "Ku-kū" vaidinimu.

Šis vaidinimas primena ir mūsų pačių aplinką. Kada gerai apsidairai aplink, tada matai kad Jonaitienė gali būti tikras asmuo, su svajojamais dvarais ir titulais.

Algirdo Landsbergio novelės Kovo 28 Kultūriniam Subatvakary prelegente buvo dr. Ilona Gražytė-Maziliauskienė iš Montrealo, Kanados.

Subatvakarį pradėjo pirm. Edmundas Cibas. Rašytojas Stasys Santvaras supažindino su prelegente. Ji yra gimusi Lietuvoj. Gal dar ir pradžios mokyklos kokį skyrių ten lankė. Vidurinę mokslo baigė Montrealy, 1951-55 studijavo Marianapolio kolegijoj, kur gavo B.A. laipsnį, 1956 Montrealio universitete gavo magistrės laipsnį, o 1960 daktarės laipsnį. Porą metų mokytoja vidurinėj mokykloj Montrealy, o nuo 1961 dėsto anglų kalbą ir literatūrą Montrealo Marguerite-Burgeoys kolegijoj. Yra literatūros kritikė. Rašė Mūsų Vyty, Metmenyse, Margutyje, Lituanus, Aiduose, Tėviškės Žiburiuose, Nepriklausomaj Lietuvoj ir kitur. Yra skaudojų veikėja. Dirbo ir dirba įvairiose Kanados lietuvių organizacijose, yra aukštesniųjų lituanistinių kursų seminaro dėstytoja.

Atpasakoti dr. Ilonos Gražytės-Maziliauskienės paskaitą yra sunku. Jos literatūrinis akiratis yra didelis ir tvirtai pagrįstas. Savo paskaitoj trumpai sustojė ties garsiais pasaulio rašytojais, pasisakydama ir dėl jų kūrybos. O tada perėjo prie rašytojo Algirdo Landsbergio. Ji panagrino jo eilę jo novelių, bet daugiausia sustojė prie 1980 premijuoto

rinkinio "Muzika žengiant į negirdėtus miestus". Prelegentė kalbėjo apie novelių personažus ir patį rašytoją, ką jis jautė rašydamas ir ką vaizduoja jo personažai. Tai labai gerai išmąstyti ir sukurti tipai. Taip apie juos visus ir patį autorių kalbėjo ir jautė prelegentė. Ir tikrai pirmą kartą teko klausytis tokios įdomios paskaitos. Mąstyti ir jausti autorių ir jo mintis yra labai sunku. Tokį jo pristatymą galėjo atlikti tik labai gerai išstudijavusi literatūrą ir jos autorių. Dr. Ilona Gražytė-Maziliauskienė tos visos literatūros meno plonybės yra labai gerai pažįstamos ir ji jas puikiai perdavė klausytojui.

Po paskaitos buvo kavutė ir laisvi pašnekesiai.

P. Ž.

Laisvės Varpo koncertas

Balandžio 26, per Atvelykį, 3 val. p.p. So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėj įvyks Laisvės Varpo pavasarinis koncertas, kuriame programą atliks solistas Benediktas Povilavičius ir komp. Jeronimo Kačinsko sudarytas styginis kvintetas. Prasminga, kad po ieškojimo naujų talentų, neužmirštami ir savieji.

Motinos dienos minėjimas

Motinos dienos minėjimas, kuris įvyks gegužės 3, prasidės 10:15 val. mišiomis Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioj So. Bostone. Tolimesnis minėjimas vyks Tautinės S-gos namuose, 484 E. 4-ji gatvė, So. Bostone. Apie lietuvių motiną kalbės inž. Juozas Stašaitis. Meninėj daly — smuikininkas Izidorius Vasyliūnas. Aktorė Aleksandra Gustaitienė pasakys žodį apie staigmeną: Marija Stuart, kurią čia išgirsime ir pamatysime. O Ivaškų tautinio šokių samborio jaunieji dalyviai pasirodys su deklamacijomis.

BOSTONO PARENGIMŲ KALENDORIUS

Dail. Alfonso Dargio kūrinį parodą balandžio 25-26 rengia Bostono vyr. skaučių židyns.

Laisvės Varpo koncertas įvyks balandžio 26, per Atvelykį, So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėj.

Motinos Dienos minėjimas įvyks gegužės 3 Tautinės S-gos namuose 484 E. 4-ji gatvė S. Bostone.

Šv. Petro lietuvių parapijos sueiga-reunion vyks gegužės 17 Lantana restorane, Randolph, Mass.

LAISVĖS VARPAS Sekmadienis 11:30-12:10 val. 740 banga iš WCAS 12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET Vedėjas Petras Viščinis 173 Arthur St., Brockton, MA 02402 Telef. (617) 586-7209

BOSTON, MASS. — WLYN 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Pardudomas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

VASARIO 16-OJI ELIZABETHE

Kaip praeity, taip ir šiomet Elizabetho bei apylinkių lietuvių iškilmingai paminėjo Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukaktį. Ši didžioji mūsų tautos šventė praėjo naujo ryžto ir vilties ženkle.

Jau iš pat ryto prie lietuvių bažnyčios šalia Amerikos vėliavos plevėsavo ir Lietuvos trispalvė. Šventė prasidėjo pamaldomis už Lietuvą. Pritaikytą pamokslą pasakė kun. Juozas Pragulbickas, o mišių metu solo giedoją Julija Liana ir Balys Miškinis.

Tuoju po pamaldų lietuvių rinkosi į parapijos salę. Nuskambėjus Amerikos ir Lietuvos himnam bei kun. Juozui Pragulbickui sukalbėjus maldą, šį iškilmingą minėjimą atidarė Julius Veblaitis. Padaręs trumpą įvadą apie laisvę ir jos lūkesčius Lietuvoj, jis susirinkusiem pristatė svečią iš Washingtono, D.C., žinomą Lietuvių Bendruomenės darbuotoją Algimantą Gurecką ir pakvietė jį prabilti į susirinkusius tautiečius.

Pasirodė, kad prelegento būta gerai pasiruošusio. Jo kalba buvo tikrai įdomi, dalykiška ir aktuali, nes lieti dabartį ir jos problemas; buvo išmąstyta, bet neperžengė nė pusės valandos

ribos. Susirinkusieji, kurių buvo apie šimtinę, klausėsi prelegento su dideliu domesiu. Po jo žodžių Kazys Bartys kvietė visus savo aukomis paremti mūsų organizacijas.

Meninėj daly pasirodė jauna solistė Angelė Kiaušaitė, šiuo metu bebaigianti dainavimo studijas garsiajame Curtis institute Philadelphiaj. Ji padainavo šešias dainas ir vieną priedo. Visos dainos buvo lietuvių kompozitorių arba jų harmonizuotos. Dainininkė pasirodė turinti ne tik gerą balso kokybę bei jo kontrolę, bet ir sugebėjimą išgyventi dainos mintį. Nesunku, tad, jai buvo užmegsti ryšį su klausytojais, nes jautėsi ir jos meninės vidinės kultūros alsavimas. Fortepijonu ją santūriai ir elegantiškai palydėjo naujasis lietuvių bažnyčios vargonininkas Matas Jatkauskas.

Beje, gražioj staigmeną mum atnešė neseniai architektūros institute dekoravimo studijas baigusi Rūta Raudytė. Ji su savo partneriu amerikiečiu pagrojo "žemaitišką rag-time" ir visą W.A. Mozarto C-dur koncerto pirmąją dalį — dviem akordeonais. Tiek techniškai, tiek susigrojo atveju jų atlikimas buvo be priekaištų: tikslus, tiesiog sinchronizuotas.

Kaip praeity, taip ir dabar New Jersey Tautinių šokių grupė Liepsna dailiai ir vikriai pašoko šešis šokius. Grupei vadovauja Rūta Mickūnienė ir Debbie Didžbalytė. Akordeono palyda — Sharon Mažauskaitė.

Programos įtarpuose lietuviškais eilėraščiais mus pradžiugino Dr. Vinco Kudirkos vardo šeštadieninės mokyklos mokiniai: Rasa Kligytė, Vydas Matonis, Ramunė Kligytė ir Vilius Sruoginis. Ta proga Julius Veblaitis iškvietė Elizabetho šeštadieninės mokyklos tėvų komiteto pirmininką dr. Valentiją Šerną ir įteikė ką tik gautą iš LB krašto valdybos \$200 čekį mokyklai parenti.

Po to buvo trumpai perskaitytas sveikinimas — rezoliucija, gauta Henriko Bitėno pastangomis iš Union County Freeholders pirmininkės Rose Marie Sinnott. Ši rezoliucija itin šiltai išreiškia lietuvių tautos lūkesčius.

Aukų Lietuvos reikalum buvo surinkta rekordinis skaičius: 1,828 dol., iš kurių pagal aukotojų valią 228 dol. buvo skirta Altai, 238 dol. Vlikui ir 1362 dol. L. Bendruomenei. Be to, dar buvo gauta 50 dol. mokyklai parenti ir 50 dol. Religinei Šalpai.

Po minėjimo programos atlikę ir kitus norinčius valdybos narys Albinas Stukas pakvietė į žemutinę salę pietų. Čia jo pastangomis buvo suorganizuoti ir skoningai paruošti šalti užkandžiai bei karšti patiekalai. Buvo pasižymėta ir pasidžiaugta šiuo puikiai pavykusiu Vasario 16-osios minėjimu, kurį suruošė LB Elizabetho apylinkė. Jame dalyvavo ir N. J. apygardos pirm. Kazys Jankūnas.

Beje, pranešam, kad LB Elizabetho apylinkės narių metinis susirinkimas įvyks kovo 29, sekmadienį, 12 val. dieną lietuvių parapijos salėj. Būkim ten visi!

j.p.v.

A.A.

BRONEI VERBYLIENEI

mirus, jos vyrą Albiną giliai užjaučiame ir kartu liūdime

Sofija ir Kvirinas Aleksandravičiai

"Amber Holidays"

1981 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ IŠ BOSTONO/NEW YORKO

MASKVA/VILNIUS:

gegužės 7 —	— \$1019.00	liepos 6 —	— \$1068.00 (su Varšuva)
gegužės 13 —	— \$1136.00 (su Ryga)	liepos 20 —	— \$1112.00
gegužės 21 —	— \$1108.00	rugpjūčio 3 —	— \$1068.00 (su Varšuva)
birželio 4 —	— \$1148.00	rugpjūčio 19 —	— \$1382.00 (su Ryga)
birželio 18 —	— \$1148.00	rugėjo 3 —	— \$1148.00
		rugėjo 17 —	— \$1059.00
		rugėjo 24 —	— \$1059.00
		spalio 8 —	— \$1019.00

Visos grupės aplankys KAUNĄ IR TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

PRAŠOME REGISTRUOTIS KUO ANKSČIAU!

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway, p.o. box 116, So. Boston, Mass. 02127, tel. 617 268-8764

Įstaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS
Prices are based on double occupancy and are subject to changes.

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spaustuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židinyje šį savaitgalį balandžio 11, šeštadienį, svečiuojasi Hartfordo dramos mėgėjų būrelis ir vaidina A. Kairio komediją "Ku-Kū". Balandžio 12, sekmadienį, jaunimo pamaldos, skautų iškilminga sueiga ir šv. Jurgio minėjimas.

Hartfordo dramos mėgėjai šį savaitgalį atvyksta į New Yorką ir Kultūros Židinyje suvaidins Anatolijaus Kairio parašytą trijų veiksmų komediją "Ku-Kū". Režisavo Vytautas Zdanys. Vaidinimo pradžia 6 v.v. Po vaidinimo žemutinėje salėje veiks užkandžių ir gėrimų bufetas. Bus loterija. Rengia Kultūros Židinio Fondo jaunimo sekcija. Šio vakaro pelnas skiriamas Kultūros Židinio išlaidoms. Taip pat galima įsigyti bilietų į Hartforde rengiamą tautinių šokių šventę, kuri bus gegužės 31.

Jaunimo pamaldos rengiamos balandžio 12 Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Po pamaldų bus skautų iškilminga sueiga ir bus paminėta šv. Jurgio šventė.

Religinis koncertas bus balandžio 12, Verbių sekmadienį, Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Koncerto pradžia 5 v. popiet. Tos parapijos choras, vadovaujamas muziko Viktoro Ralio, atliks G. Rossini "Stabat Mater" ir Č. Sasnausko "Liberate me domine". Tuo bus prisiminti prieš 40 metų birželio mėnesį išvežti ir Sibire mirę lietuviai. Vargonais koncertą palydės Steven Frank.

Helen Yantosh, iš Rahway, N.J., Darbininko skaitytoja ir nuolatinė rėmėja, užsakė Darbininką Julijai ir Fritz Surdock, Tuscarora, Pa., ir dar pridėjo 65 dol. auką Darbininko sukakties proga. Darbininko administracija dosniai aukotojai nuoširdžiai dėkoja.

Br. Kazimieras Gulbinas, OFM, iš lietuvių pranciškonų vienuolyno Brooklyne, širdžiai sveikalus, paguldys Cabrini Medical Center ligoninėje, kambaryje 1433. Ligoninė yra tarp 2 ir 3 Ave., 19 St., Manhattane. Telefonas (212) 725-6528.

Apreiškimo parapijos choro RELIGINIS KONCERTAS

balandžio 12, Verbių sekmadienį, 5 v. popiet
 Apreiškimo bažnyčioje

Choras ir solistė atliks
 G. ROSSINI
 STABAT MATER

Vadovauja VIKTORAS RALYS
 Akomponuoja STEVEN FRANK

KVIEČIAME VISUS ATSLANKYTI Į LIETUVIŲ KULTŪROS FONDO RENGIAMĄ Anatolijaus Kairio 3-jų veiksmų komediją KU - KŪ

Dalyvauja Hartfordo dramos mėgėjų grupė
 Režisorius VYTAUTAS ZDANYS

Ivyks balandžio 11, šeštadienį, 6 v.v.
 Kultūros Židinyje

Po vaidinimo Kultūros Židinio žemutinėje salėje veiks užkandžių ir gėrimų bufetas.
 Bus loterija

Įėjimo auka \$5.00, jaunimui iki 18 m. \$3.00.

LAUKIAME VISŲ!

KULTŪROS ŽIDINIO FONDO
 JAUNIMO SEKCIJA

Bus galima įsigyti bilietų į rytinio pakraščio tautinių šokių šventę, įvykstančią Hartforde, gegužės 31.

Great Necko LB apylinkė Maironio lituanistinei mokyklai atsiuntė 75 dol. auką. Mokiniai, mokytojai ir tėvų komitetas nuoširdžiai dėkoja už auką ir mokyklos darbo įvertinimą.

Dail. Judita Žiliūtė balandžio 25 išteka už dr. Harvey Kennedy Clow. Vestuvės įvyks Craftsbury Commen, Vermont.

Maironio lituanistinėje mokykloje Vėlykų atostogų proga pamokų nebus balandžio 18 ir 25.

Joana ir Antanas Vaičiuliaičiai iš Washingtono buvo atvykę į dail. Ados Peldavičiūtės-Montvydienės parodą. Velionė dailininkė buvo artima Joanos Vaičiuliaičienės draugė dar iš Kauono laikų. Buvo nutapiusi jos portretą, kurį Vaičiuliaičiai atsižvelgė ir paskolino parodos rengėjams. Portretas buvo pakabinamas parodoje. Vaičiuliaičiai svečiavosi vienuolynė ir apsilankė Darbininko redakcijoje.

Dail. Pranas Lapė iš Chamberlain, Maino, specialiai vyko į dail. Ados Peldavičiūtės-Montvydienės parodą, nes ją gerai pažinojo. Kelionėje jam sugedo automobilis, ir jis atvyko tik pirmadienį, bet dar sėkmingai apžiūrėti parodos paveikslus.

Dail. Ados Peldavičiūtės-Montvydienės paroda vyko balandžio 4-5 Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Paroda rūpinosi jos brolis architektas Vytautas Peldas iš Chicago. Paroda pervežta į Torontą, kur bus išstatyta Prisiškimo parapijos parodų salėje Vėlykų metu. Iš ten keliaus į Chicago. Apie Kultūros Židinyje vykusią parodą bus parašyta vėliau.

Simo Kudirkos šaulių kuopos šauliai balandžio 5 turėjo savo šaudymo pratimus. Dalyvavo: K. Miklas, A. Jankauskas (vadovas) su sūnumi Jonuku, J. Šližys, J. Jurkuvėnas, K. Bačasas. Su jais svečiavosi ir šaudyme dalyvavo V. Alksnis ir R. Kezys su sūnumi. Kai kurie šaudyme padarė gerą pažangą. Kai bus kiti šaudymo pratimai, laukiame daugiau svečių ir geresnių šaudymo rezultatų.

Conrad Kaster, Belleville, N.J., prisimindamas savo mirusią motiną, kuri remdavo lietuvišką spaudą, siūsdamas prenumeratos mokesį, pridėjo 100 dol. auką. Dosniam geradariui padėką reiškia Darbininko administracija.

STABAT MATER APREIŠKIME

Balandžio 12, Verbių sekmadienį, 5 val. popiet Apreiškimo parapijos bažnyčioje bus religinis koncertas. Tos parapijos choras atliks Rossini Stabat Mater ir ištrauką iš Č. Sasnausko Requiem — Libera me, Domine.

Chorui diriguos Viktoras Ralys, solo partijas atliks: Rasa Bobelytė, Astra Butkutė, Povilas Dulke, Elizabeth Hyon, Birutė Malinauskienė ir Petras Tutinas. Vargonais palydės Steven Frank, kuris vargonininkauja ir veda parapijos chorą Ridge-wood. Jis yra koncertavęs vargonais su orkestru ir yra dirbęs su garsiuoju a.a. Virgil Fox. Jis ne tik visą koncertą palydės vargonais, bet dar atliks vieną Bacho kūrinių.

Po koncerto bus palaiminimas Švč. Sakramentu.

Choras dabar yra padidėjęs ir atjaunėjęs. Nepaprastai uoliai rengėsi šiam koncertui. Religinį koncertą taip maža, ypač lietuviškose bažnyčiose. Tad kviečiami visi nepraleisti šios progos ir atsilankyti į pirmąjį koncertą.

R. Ieškomas mažas butas vyresnio amžiaus moteriai Woodhaveno arba Richmond Hill rajone. Skambinti 516 922-1760.

MONY — Dr. M. Siemoneit, lietuvis, draudžia sveikatą, nedirbingumą, pensijas, gyvybę. (N.Y., N.J. ir Conn.) Apsidrausdami pas jį, sutaupysit 30%-50% premijos mokėjimą. Draudimo įvairios grupės, kurias galite pasirinkti. Skambinti dieną: 201 964-3500. Vak., savaitgaliais: 201 654-3756.

ALEKSANDRO VAKSELIO PAGERBIMAS KULTŪROS ŽIDINY

(atkelta iš 5 psl.)

vanų jo paties parašytą knygą apie lietuvišką skautiją, Kazys Jankūnas — LB New Jersey apygardos vardu, Genė Donohue — LMK Federacijos New Yorko klubo vardu, Janė Gerdvilienė — Balfio direktorių ir 100 skyriaus vardu, Jadvyga Matulaitienė be sveikinimų įteikė gražią išpuistytą lėkštę, Raimundas Balsys — Jaunimo sąjungos vardu, Vytautas Alksnis — Žuvautojų ir Medžiotojų klubo Aras Vardu ir įteikė dovaną, Kazimieras Vainius — Lietuvių Atletų Klubu vardu sveikino ir įteikė dovaną, Juozas Bagdonas — Tautinės Sąjungos 11 skyriaus vardu ir įteikė jo paties nutapytą Babrungo upelį, pranciškonų vardu sveikino Tėv. Pranciškų Giedgaidus ir įteikė iš gintaro išdrožtą žuvelę, Antanas Masionis — švietimo darbuotojų vardu, Irena Banaitienė — Tautos Fondo tarybos vardu, Malvina Kliveckienė — birutiečių vardu, Elena Andrušienė — Moterų Vienybės vardu, Juozas Pažemėnas — Vienybės sąjūdžio vardu, Vladas Sidas — LB Woodhaveno apylinkės ir Am. Inž. ir Architektų Sąjungos New Yorko skyriaus vardu, Genovaitė Meiliūnienė — SLA susivienijimo gen. sekretorė, Antanas Rugys.

Raštu sveikino Gauta visas pluoštas sveikinimų raštu. Sveikino diplomati-

Per Atvelykį, balandžio 26, LMK Federacijos New Yorko klubas Kultūros Židinyje rengia Vėlykų stalų su tradiciniais Vėlykų valgiais, margučiais. Prieš vaišes bus meninė programa. Lietuvišką poeziją skaitys Vytautas Valiukas ir Irena Vėblaitienė.

Helen Kulber gavo iš Baltųjų Rūmų prez. Reagano padėkos kortelę, nes anksčiau jį pasveikino gimtadienio proga.

jos šešas St. Lozoraitis, dr. K. Bobelis — Vliko pirm., Nijolė ir Jonas Ulėnai, Juozas ir Olga Audėnai, Sigitas ir Daiva Banaičiai, Sofija Jasaitienė, SLA pirm. Povilas Dargis, Great Necko apylinkės valdyba ir nariai, Jonas ir Paulina Šimėnai, ramovėnų skyriaus pirm. dr. E. Noakas, N.Y. Alto pirm. Apolinaras Vėbeliūnas, LMK Federacijos pirm. Margarita Samatienė, Vladas Geibavičius, Elena Čiurlienė, Teodora ir Jonas Šlepečiai, Aldona ir Kajetonas Janačiai, A.L. Tautinės Sąjungos pirm. Antanas Mažeika, Maironio lituanistinės mokyklos vedėja Aldona Marijovienė, Liet. Fronto Bičiulių New Yorko sambūris, Tėv. Viktoras Gidžiūnas, OFM, Tautos Fondo garbės pirm. prel. Jonas Balkūnas, Tautos Fondo pirm. Juozas Giedraitis, Antanas, Rasa ir Dalius Razgaičiai, Bronė ir Antanas Reventai, Apoloniija Radzivanienė ir Kat. Moterų Draugija, Verutė ir Jonas Rūteniai, Balys Raugas, A.L.T. Sąjungos pirmojo skyriaus pirm. A. Vėbeliūnas, Mykolas ir Ona Paškevičiai, Tėv. Paulius Baltakis, pranciškonų provincijolas, Helga Ozolinė — Pabaltijo Moterų Tarybos pirm., JAV LB Krašto valdybos pirm. V. Kutkus, Juozas Rygelis — New Yorko ateitininkų sendraugių vardu, Bronius Bobelis — kat. susivienijimo direktorius, Kazimieras Krušinskas atsiuntė 20 dol. auką.

Gale dovanas įteikė LB apygardos valdyba ir rengimo komitetas.

Dabar Tėv. L. Andriekus, OFM sukalbėjo invokaciją. Prasiėjo antra vakarienės dalis — šilti valgiai.

Dainuoja choras Meninę minėjimo programą atliko Perkūno choras, vadovaujamas Viktoro Ralio. Choras atliko penkias dainas: Vai broli, broleli mano, Vai toli, toli už Nemuno, Brahms'o valsa, Drau-

gai, pakelkime taures, Gaudžia trimitai.

Skaidrių pynė Prieš pat kavą parodytos skaidrės iš sukaktuvininko gyvenimo ir iš New Yorko plačios veiklos. Rodė ir aiškino P. Jurkus. Sportinę veiklą aiškinant, talkino Antanas Bagdžiūnas. Parodyta 73 skaidrės.

Kalba sukaktuvininkas Baigiant kavą, kalbėjo pats sukaktuvininkas. Jis prisiminė, kad visuomeninė veikla yra būtina kiekvienam lietuviui, padėkoja žmonai Irenai, kuri jam leidžia įsijungti į plačią veiklą. Prisiminė, kad veikloje reikia žmones sujungti, o ne skaldyti, ir jis ejęs ir dirbęs ten, kur jo veiklos buvo reikalinga. Baigdamas padėkojo visiem už šio gražaus pobūvio surengimą.

Po to visi svečiai dar ilgokai šnekučiavosi. Iš juostos buvo grojama lietuviška muzika. Visi turėjo progos dar su sukaktuvininku pasikalbėti. (p.j.)

ARTĖJA MADŲ PARODA

Balfio 100-sis skyrius gegužės 3 Kultūros Židinyje rengia tradicinę madų parodą, kurią savo kūryba pajavirins Andrius Kovol-Kovoliauskas, Julita Venskuvienė ir kiti. Drabužius modeliuos visa eilė gražesnių ir gražių modelių. Jų tarpe bus Gražinos Tiškutės-Tucci stnelis Sauliukas. Modelius palydės muzikės Nijolės Ulėnienės parinkta ir pritaikyta muzika.

Žinomas prašmatnių drabužių kūrėjas Andrius Kovol, padedamas profesionalės modistės Gražinos Tiškutės-Tucci, šių metų žiūrovam ruošia staigmeną ir kviečia visuomenę tos progos nepraleisti.

Susidomėjimas madų paroda yra didelis. Jau užsakyta 14 stalų. Įėjimo auka — 6 dol., jaunimui iki 12 metų — 3 dol. Parodos metu svečiai bus vaišiami kava ir pyragaičiais. Veiks ir atgaiva.

LAISVĖS ŽIBURYS

švenčia 15-kos metų veiklos sukaktį.

Šia proga Bostono lietuvių dramos sambūris ir Lietuvių etnografinis sambūris stato

ANTANO GUSTAIČIO

šviesios nuotalkos lietuviško kaimo dramą

SEKMINIŲ VAINIKAS,

perpintą dainomis, šokiais ir humoru, šeštadienį, gegužės 2 d., 7 val. vak. punktualiai Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

REŽISUOJA AKT. ALEKSANDRA GUSTAITIENĖ
DEKORACIJOS DAIL. POVILO MARTINKAUS
SCENOS APŠVIETIMAS FILM. ROMO ŠLEŽO
GRIMUOJA RAŠYT. STASYS SANTVARAS

Po vaidinimo šokiai, grojant naujam ukrainiečių orkestrui. Valgių ir gėrimų bufetai visose Kultūros Židinio salėse Turtinga loterija
 Baliai stalus iš anksto galima užsisakyti pas Birutę Labutiene (212) VI 7-5550

Visos vietos numeruotos. Bilieto kaina 7 dol. Jaunimui iki 15 metų — 5 dol., gaunami tik prie įėjimo.
 Patartina bilietus įsigyti iš anksto paštu arba pas platintojus. Paštu: čekį atitinkamai sumai ir sau adresuotą su pašto ženklu voką siųsti Lithuanian Radio Club vardu 217-25 54 Ave., Bayside N.Y. 11364.

PLATINTOJAI:

NEW JERSEY:
 B. P. Macijauskas 998-6797; 892-6415
 K. Pralėika 256-5224

NEW YORK:
 N. P. Baltrušionis AX 7-0991
 A. Diržys TA 7-8789

Ž. Juriene 441-7831
 E. Kezienė 296-0798
 R. Kezys 769-3300; 229-9134
 G.S. Kudirka 235-0724
 B.V. Labutis VI 7-5550
 M. Šalinskienė 296-2244,
 V. Vasikauskas VI 7-1286

Visus atsilankyti kviečia

LAISVĖS ŽIBURIO RADIJA S

105.9 FM SEKMADIENIAIS 9-10 VAL. RYTO